

Kaupunkiympäristön toimiala

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2021

Helsinki

Helsinki

Julkaisija

Helsingin kaupunki

Suunnittelu ja taitto

Republic Oy

Kuvat

Helsingin kaupungin aineistopankki ja
MyHelsinki-materiaalipankki

Kannen kuva

Jussi Hellsten

ISSN

2489-4230

ISBN

978-952-386-056-8

© Helsingin kaupunki 2022

Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:5

Sisällys

1	Katsaus kaupunkiympäristön toimialan toimintaan 2021	4
2	Kaupunkistrategian toteuttaminen	9
	Kestävän kasvun turvaaminen	9
	Uudistuvat palvelut	22
	Vastuullinen taloudenpito ja tuottavuuden parantaminen	27
	Vahva ja monipuolinen edunvalvonta	30
	Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö	30
	Hyvinvointi ja terveys	33
3	Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	34
4	Käyttötalous	38
	31001 Kaupunkirakenne	41
	31002 Rakennukset	42
	31003 Asuntotuotanto	45
5	Määrä- ja taloustavoitteet	46
6	Investoinnit	50
	Kiinteä omaisuus, TA-kohta 801	50
	Rakennukset, TA-kohta 802	54
	Kadut ja liikenneväylät, TA-kohta 803	57
	Puistot ja liikunta-alueet, TA-kohta 804	61
	Irtaimen omaisuuden perushankinta, TA-kohta 805	64
	Arvopaperit, TA-kohta 806	64
	Muu pääomatalous TA-kohta 807	64
7	Liitteet	66

1

Katsaus kaupunkiympäristön toimialan toimintaan 2021

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala edisti vuoden 2021 aikana asuntorakentamista kaavoittamalla ja luovuttamalla asuntotontteja. Asuntotuotannon mahdollistamiseksi laadittiin asemakaavoja 711 568 kerrosneliötä. Tämä ylitti tavoitteeksi asetetun 700 000 kerrosneliometriä. Asuntokaavoituksesta täydennysrakentamisen osuus oli 55 prosenttia, mikä oli selvästi yli tavoitteeksi asetetun 40 prosentin osuuden. Sen sijaan asuntotonttien luovutusten ja oman aloitetun asuntotuotannon suhteen toimiala jäi tavoitteista. Asuntotontteja luovutettiin yhteensä noin 251 000 k-m², eli noin 65 prosenttia tavoitteesta. Kaupungin oma asuntotuotanto aloitti 913 uuden asunnon rakentamisen, tavoiteltu määrä oli 1500 asuntoa.

Helsinki jatkoi vuonna 2021 raideliikenteeseen perustuvan verkostokaupungin toteuttamista monin tavoin. Kantakaupungin raitiotieverkkoa kehitettiin HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelmien ja Helsingin raitiotieliikenteen kehittämisohjelman mukaisesti. Tulevaisuuden raideliikenneverkkoon liittyen edistettiin yhteistyössä HKL:n kanssa sekä Länsi-Helsingin raitioteiden ja Vihdinbulevardin pikaraitiotien toteutusta. Lisäksi vuoden

aikana valmistui Viikki–Malmi-pikaraitiotien yleissuunnitelmaraportti. Investointihankkeista Kruunusillat- ja Kalasatama–Pasila-raiotiehankeet siirtyivät toteutusvaiheeseen. Helsingissä on myös käynnissä Raide-Jokerin rakentaminen.

Kaupunkiympäristön toimiala osallistui koronapandemian vaikutusten hallitsemiseen muun muassa tukemalla kaupungin houkuttelevuutta niin elinkeinoelämälle kuin kaupunkilaisille ja matkailijoille. Esimerkiksi Kasarmitorin kesäterassi ja siihen liittyvät kesäkatukokeilut Kasarmikadulla ja Pohjoisella Makasiinikadulla toteutettiin suunnitelmien mukaisesti.

Katutyömaiden haittojen hallintaa koskeva projekti loppui, ja tuloksena syntyi Aalto-yliopiston tutkimushankeen pohjalta työmaiden Helsinki-malli. Merkittävistä katutyömaista vuoden 2021 aikana valmistui Hämeentien uudistus. Reilut kaksi vuotta kestäneessä perusparannuksessa Hämeentie uudistettiin Siltasaarenkadun ja Helsinginkadun välillä jalankululle, pyöräilylle ja joukkoliikenteelle tarkoitetuksi kaduksi. Raitioliikenne kulkee uusilla kiskoilla, ja vesihuolto ja viemäröinti on uudistettu nykyaikaisiksi.

Kaupunkiympäristön toimiala osallistui koronapandemian vaikutusten hallitsemiseen muun muassa tukemalla kaupungin houkuttelevuutta niin elinkeinoelämälle kuin kaupunkilaisille ja matkailijoille.

KYRÖ G&T GIN & TONIC WITH KYRÖ NAPUE GIN OR PINK GIN	13 €	KYRÖ RYEBALL 13 € WHISKY HIGHBALL WITH KYRÖ MALT WHISKY
LONGKYRÖ CRANBERRY / GINGER / BLUEBERRY	8,5 €	COFFEE & CREAM 11 € COLD BREW COFFEE & KYRÖ DAIRY CREAM LIQUEUR
JÄÄTELÖPIKARI / ICE CREAM 2,5 € LEIVONNAINEN / PASTRY 2,5 €		KAHVI / COFFEE 2,5 € VESIPULLO / WATER BOTTLE 2,5 €

Kuva: Camilla Bloom

**Hiilineutraali Helsinki –
ohjelman toimeenpanoa
jatkettiin, ja uuden
kaupunkistrategian
mukaisesti tavoite
aikaistettiin vuoteen 2030.**

Kuva: Tern Bicycles

Hiilineutraali Helsinki -ohjelman toimeenpanoa jatkettiin, ja uuden kaupunkistrategian mukaisesti tavoite aikaistettiin vuoteen 2030. Elinkaariohjaus ja energiasuunnittelu olivat osana kaikkia uudisrakennus- ja perusparannushankkeita. Energiarenessanssi-ohjelma eteni vuoden 2021 aikana suunnitellusti.

Toimitilastrategian mukaisesti asiakaslähtöisesti organisoidun Tilat-palvelun toiminta käynnistyi vuoden 2021 alussa. Sisäisen vuokran mallin uudistamisen ensimmäinen vaihe valmistui syksyllä 2021, ja ylläpituvookriin tehtävät muutokset otettiin käyttöön vuoden 2022 alusta. Korjausvelan haltuunotto-ohjelman alustava määrittely valmistui, ja tilojen arvottaminen ja salkuttamiskriteerien määrittäminen aloitettiin.

Uuden kaupunkistrategian valmistelua ja toimeenpanon suunnittelua tehtiin toimialalla uudella tavalla ja hyvin laajasti

Valmistuneita uudisrakennushankkeita olivat muun muassa Mäkelänrinteen lukion laajennus ja perusparannus, Vuosaaren lukion korvaava uudisrakennus sekä Myllypuron peruskoulun laajennus. Valmistuneita korjausrakennushankkeita olivat Aleksis Kiven peruskoulun, Etu-Töölön lukion ja Kruununhaan yläasteen koulun perusparannukset.

Uuden kaupunkistrategian valmistelua ja toimeenpanon suunnittelua tehtiin toimialalla uudella tavalla ja hyvin laajasti. Työn tuloksena syntyi laaja tietopaketti siitä, miten toimialan palveluissa nähdään alkanut strategiakausi: mitä tulisi jatkossa tehdä enemmän, vähem-

män tai toisella tavalla. Uusi kaupunkistrategia kytkeytyy monin eri tavoin kaupunkiympäristön toimialan tehtäviin, ja toimiala osallistuu tavalla tai toisella lähes kaikkien strategiaan kirjattujen 13 teeman toteuttamiseen.

Uusi strategia ohjaa toimialan työn painopisteiden valinnassa, mutta jo toimialan perustyöllä edistetään käytännössä kaikkia tavoitteita. Myös vuonna 2023 voimaan tulevan uuden AM-ohjelman tavoitteisiin valmistauduttiin kaupunkiympäristön toimialalla muun muassa resurssitarkasteluihin ja sopeuttamalla toimialan prosesseja vastaamaan uusia tavoitteita.

**Kaikkialle Helsinkiin
toteutettiin laadukkaita ja
elinkaarikustannuksiltaan
edullisia asuntoja
AM-ohjelman tavoitteiden
mukaisesti.**

Kuva: Antti Pulkkinen

2

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kestävän kasvun turvaaminen

Asuntotuotannon edistäminen

Yleiskaavan toteuttamisohjelman päivitys on ollut vireillä ja sitä tarkennettiin uuden kaupunkistrategian pohjalta. Vuoden 2021 aikana ohjelmoitiin neljä uutta osayleiskaavaa, joilla vastataan asemakaavoituksen edellytyksiin. Lisäksi edistettiin Viima-ratikan sekä Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnittelun etenemistä.

Asuntotonttien luovutukselle asetettu sitova tavoite ei toteutunut. Asuntotontteja luovutettiin (vuokraus/myynti) yhteensä noin 251 000 kerrosneliömetriä, eli noin 65 prosenttia tavoitteesta. Tonteista noin 80 prosenttia luovutettiin vuokraamalla. Yleinen asuntotonttihaku saatettiin päätöksentekoon. Ammattimaiseen asuntorakentamiseen suunnattuja tontinluovutuskilpailuja järjestettiin neljä, ja ne käsittivät yhteensä 31 tonttia. Lisäksi saatettiin loppuun vuonna 2020 alkaneen Mosaiikkikorttelin kilpailun toinen vaihe.

Niin sanottu tonttiprojekti valmistui. Kaikista lähes 3 500 pientalotontista, joissa on vähintään 100 kerrosneliömetriä käyttämätöntä

rakennusoikeutta, tehtiin kartta- ja ilmakuvatarkastelu. Niissä tapauksissa, joissa on parhaat mahdollisuudet toteuttaa käyttämätön rakennusoikeus jaettavalle uudelle tyhjälle tontille, lähetettiin maanomistajille markkinointikirje tontin jakamismahdollisuudesta. Kontaktoitujen 779 kohteen omistajista noin 40 otti yhteyttä koskien tonttijaon laatimismahdollisuutta. Näistä kahdeksaan kohteeseen on tähän mennessä laadittu uusi tonttijako.

Taloyhtiöille suunnattua markkinointia ja neuvontaa parannettiin täydennysrakentamisen osalta. Tätä varten laadittiin täydennysrakentamista koskeva palvelukuvaus sekä otettiin palvelukuvauksen mukainen menettely käyttöön.

Kaikkialle Helsinkiin toteutettiin laadukkaita ja elinkaarikustannuksiltaan edullisia asuntoja AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena oli aloittaa 1 500 uudisasunnon rakentaminen, ja toteuma oli 913. Asunnoista 443 oli ARA-vuokra-asuntoja ja 470 välimuodon asuntoja (Aso 304 ja Hitas 166). Lisäksi käynnistettiin noin 1 058 asunnon peruskorjaus.

Liikkumisen sujuvuus ja kestävätkulkumuodot

Länsi-Helsingin bulevardikaupunginosan kaavat ja niihin liittyvät liikennesuunnitelmat etenivät aikataulussa. Länsi-Helsingin raitioteiden jatkosuunnittelua ohjelmoitiin yhteistyössä HKL:n ja kaupunginkanslian kanssa. Mäkelänkadun bulevardikaupunkia varten laadittiin suunnitelmaluonnoksia, liikennejärjestelmäselvitystä ja siihen liittyviä ennustemallitarkasteluita sekä toimivuustarkasteluja.

Kestäväää liikkumista edistettiin laajasti eri tasoilla. Hankkeita olivat muun muassa raideliikenteen toteutushankkeet, raitioliikenteen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden edistäminen sekä sähköbussien latausasemien suunnittelu ja toteuttaminen. Lisäksi toteutettiin kesäkatukokeilu Kasarmitorin alueella, edistettiin pyöräliikenteen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä, laadittiin baanasuunnitelmia sekä päivitettiin liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelma ja pysäköintipolitiikka.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi toukokuussa raitioteiden pysäkkien ja jalankulkijajylitysten kehittämistoimenpiteet, joiden toteutussuunnittelu aloitettiin loppuvuonna 2021. HSL:n laatima kaupunki- ja pikaraitioliikenteen linjastosuunnitelma hyväksyttiin HSL:n hallituksessa joulukuussa. Länsi-Helsingin raitioteiden jatkosuunnittelua ohjelmoitiin yhteistyössä HKL:n ja kaupunginkanslian kanssa. Viikki–Malmi-pikaraitiotien yleissuunnitelmaraportti valmistui. Suunnitelman johtopäätösten ja jatkotoimenpiteiden määrittely on käynnissä. Kruunusilltojen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamis päätös tehtiin valtuustossa elokuussa 2021. Kruunusillat

ja Kalasatamasta Pasilaan -hanke siirtyivät toteutusvaiheeseen.

Sähköbussien latausasemat toteutettiin Eiraan, Kannelmäkeen Pelimannintielle ja Munkkivuoreen. Sähköbussiliikenne näissä kohteissa alkoi elokuussa 2021. Syksyksi 2022 tarvitaan sähköbusseille uusi latausasema vain Mellunmäen metroasemalle, ja tämä suunnitelma valmistui joulukuussa 2021.

Pyöräpysäköinti toteutui suunnitelman mukaisesti (noin 1000 paikkaa). Pyörätiekilometrejä hyväksytyissä katusuunnitelmissa oli 10,4 km. Pyörävylien priorisointi- ja toteuttamissuunnitelma valmistui loppukesällä 2021 ja viestintäsuunnitelma syksyllä 2021. Keväällä toteutettu Fillaroiva Stadi -kampanja (muraali Helsinginkadulla ja keltaiset roskikset) sai paljon näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa ja tavoitti kohdeyleisöä. Itäbaanan toisen vaiheen toteutus on ohjelmoitu vuosille 2022–2024, ja itäosan yleissuunnittelun kilpailutus on valmistelussa. Pohjoisbaanan yleissuunnitelma käynnistyi syksyllä 2021.

Vuoden 2021 alusta lukien laajennettiin tehostetun talvihoidon reitistöä pyöräilyn pääverkolla suunnittelun mukaisesti 10 kilometrillä, ja tehostettuun talvihoitoon kuuluvan reitistön pituus on nyt 64 kilometriä. Erotetuilla jalankulun ja pyöräilyn väylillä poistetaan lumet tehostetusti myös jalkakäytäväosuuksilta, mikäli rakenteellista erottelua ei ole.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Helsingin liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelman 2022–2026 hyväksymistä ohjeellisena noudatettavaksi. Kaupunginhallituksen käsittely on alkuvuonna 2022.

NOLi

**Kestävää liikkumista
edistettiin laajasti eri
tasoilla.**

Kuva: Roni Rekomaa

Helsingin pysäköintipolitiikka 2022 -luonnos valmistui alkusyksystä ja oli vuorovaikutuksessa (Kerro kantasi -kysely, lausunnot, uutta Helsinkiä -tilaisuuksia, asukas- ja yrityskyselyt sekä operaattorihaastattelut). Kerro kantasi -kyselyyn osallistuminen oli laajaa: asiaa tuli yli 1400 kommenttia. Pysäköintipolitiikkaa käsitellään kaupunkiympäristölautakunnassa vuoden 2022 keväällä ja tämän jälkeen kaupunginhallituksessa.

Vuoden 2021 loppuun asti pilotoitiin RoadCloud Oy:ltä tilattua järjestelmää, joka tuottaa ajoratojen reaaliaikaista kitkatietoa. Pilottiin sisältyi liukkaiden paikkojen analyysi. Pilotoinnista saatujen tulosten perusteella tilaajan hyödyt näyttivät jääneen vähäisiksi. Johtopäätöksenä oli, että tulosten hyötyjä tulee parantaa ja toisaalta järjestelmän käyttäjiä tulee perehdyttää paremmin, ennen kuin järjestelmää voidaan harkita otettavaksi tuotantokäyttöön.

Älyliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteet etenivät suunnitellusti. Liikenteen tilannekuvajärjestelmän valmistelu sekä olemassa olevan liikennedatan harmonisointi- ja siirtotyö etenivät suunnitellusti. Tilannekuvajärjestelmän käyttöliittymäsuunnittelu eri käyttäjäryhmille aloitettiin. Seudullinen useiden toimijoiden yhteinen esiselvitys vuorovaikutteisen ja yhteistoiminnallisen liikenteen hallinnan toteuttamiseksi valmistuu tammikuussa 2022.

Kaisantunnelin toteutus STk-hankeena (kehitysvaiheen sisältävä suunnittele ja toteuta -hanke) eteni vuoden 2021 aikana. Kalasatamasta Pasilaan kulkevan raitiotien allianssi-hankkeen kehitysvaihe valmistui lokakuussa ja hanke siirtyi toteutusvaiheeseen. Ensimmäisten liittyvien hankkeiden toteutus Nihdissä ja Pasilassa alkoi elokuussa. Kruunusillat-allians-

siin kuuluvien liittyvien hankkeiden rakentaminen Kruunuvuorenrannassa ja Hakaniemessä alkoi toukokuussa. Hankkeen tavoitehinnasta päätettiin kaupunginvaltuustossa elokuussa. Perushankkeen rakentaminen alkoi lokakuussa 2021. Siltaurakan urakkasopimus on allekirjoitettu ja rakentaminen käynnistyi lokakuussa 2021.

Keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen

Helsingin keskustavisio hyväksyttiin kaupunginhallituksessa tammikuussa. Ohjeellisina noudatettavat linjaukset toimivat maankäytön suunnittelun lähtökohtana koskien kantakautungin ja keskustan kortteleita sekä puisto- ja katualueita. Kampin asemakaavojen ajantasaistaminen eteni suunnitellusti, ja luonnos tulee päätöksentekoon ja nähtäville kevätkaudella 2022.

Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavan suunnitteluperiaatteet asemakaavan muutoksen pohjaksi hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa huhtikuussa. Samalla lautakunta hyväksyi Eteläsataman Makasiinirannan laatu- ja konseptikilpailun kilpailuohjelman. Kilpailun viestinnän ja markkinoinnin voidaan arvioida onnistuneen erittäin hyvin, sillä kilpailuun ilmoittautui 11 kansainvälistä suunnitteluryhmää. Lopulta määräaikaan mennessä yhdeksän suunnitteluryhmää jätti ehdotuksensa. Kilpailuehdotukset julkistettiin joulukuussa, ja ne avattiin avoimesti kommentoitaviksi Kerro kantasi -palveluun.

Sähkötalon kilpailun valmistelua edistettiin. Tulli- ja pakkahuoneen luovutusta koskeva kilpailu siirtyy vuodelle 2022. Elielinaukion ja Asema-aukion arkkitehtuurikilpailun ensimmäisen vaiheen kilpailuehdotukset olivat esillä

Kerro kantasi -verkkopalvelussa huhtikuuhun asti. Toiseen vaiheeseen valituilla kahdella kilpailuryhmällä oli mahdollisuus jatkokehittää ehdotuksiaan. Ehdotukset olivat esillä Kerro kantasi -palvelussa. Tuomaristo valitsi joulukuussa voittajaksi Klyyga-nimisen ehdotuksen.

Hietalahdenrannan alueeseen on myönnetty kehittämisvaraus vuoden 2022 loppuun asti. Alueelle valmistui kolme eri ideasuunnitelmaa, jotka olivat esillä Kerro kantasi -palvelussa huhtikuussa. Suunnitelmien arvioiden jälkeen käynnistetään asemakaavoitus vaihtoehtojen pohjalta.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Kaisaniemenpuiston, Varsapuistikon ja Kaisaniemenrannan puistosuunnitelman sekä Kaisaniemenrannan katusuunnitelman, ja kohde siirtyi rakennussuunnitteluun. Johanneksenpuiston kentän toteutus alkoi, ja Sibeliuksenpuiston rakennussuunnitelmat etenivät.

Moderni ilmastovastuu

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteutus ja päivityksen valmistelu etenivät suunnitellusti. Uuden kaupunkistrategian mukaan hiilineutraalisuustavoite aikaistettiin vuoteen 2030 ja ohjelman päivityksessä keskitytään vaikuttavimpiin toimenpiteisiin, jotka liittyvät erityisesti liikenteeseen, rakentamiseen ja lämmitykseen. Syksyn aikana teetettiin konsulttityö ohjelman seurannasta, ja sen kehitystyö tehdään alkuvuoden 2022 aikana. Lämmityksen tiekarttatyö valmistui joulukuussa. Lämmityksen tiekartan tavoitteena oli tunnistaa hiilivapaan lämmityskokonaisuuden potentiaaliset osaratkaisut ja keinot näiden osaratkaisujen edistämiseksi. Ilmastoviestinnän strategiatyö aloitettiin ja työ valmistuu alkuvuoden 2022 aikana.

Marraskuussa myönnettiin BREEAM-ympäristösertifikaatti Kaupunkiympäristötalolle ensimmäisenä kaupungin rakennushankkeena ja saavutettiin BREEAM-luokituksessa tavoitteeksi asetettu toiseksi korkein eli Excellent-taso. Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöjärjestelmä laadukkaana ympäristötyön osoittamiseksi on hyväksytty Ekokompas-si-ympäristöjärjestelmäksi.

Ympäristöpolitiikan päivittäminen siirtyi vuodelle 2022 kuntavaalien siirtämisen vuoksi. Ilmansuojelusuunnitelmaa ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa toteutettiin suunnitellusti ja niiden etenemisestä raportoitiin ympäristö- ja lupajaostolle ja edelleen ympäristöministeriölle. Meluselvitys 2022 kilpailutettiin sekä tehtiin sen vaatimat esiselvitykset. Ympäristö- ja lupajaostoon vietiin esitykset viiden uuden luonnonsuojelun alueen perustamisesta sekä yhden luonnonsuojelun alueen päivitetty hoito- ja käyttösuunnitelma. Luonnonsuojelusuunnitelma valmistui, mutta sen vieminen päätöksentekoon siirtyi vuodelle 2022 luonnonsuojeluohjelman edistämisen priorisoinnin vuoksi.

Energiarenessanssi-ohjelma eteni vuoden 2021 aikana suunnitellusti. Yhteydenottoja tuli 1.3.–22.12.2021 välisenä aikana 172:lta taloyhtiöltä ja niihin vastattiin keskimäärin alle viidessä vuorokaudessa. Viestintäyhteistyötä (kuten uutiskirjeet, tapahtumat ja tilaisuudet sekä jäsenlehdet) tehtiin muun muassa HSY:n, Kiinteistöliitto Uusimaan, Isännöintiliiton, Helsingin ammatti-isännöitsijät ry:n, ja Taloyhtiöklubihankkeen kanssa.

Osana maanalaisen yleiskaavan valmistelua tehtiin tarkastelua alueellisten maalämpöratkaisujen rakentamisesta kaupunkiin. Alueellisia maalämpöratkaisuja edistettiin pilottien

A photograph of three people standing in a field of tall, golden-brown grass. The scene is illuminated by the warm, low light of a sunset or sunrise, with the sun visible on the left side, creating a strong lens flare. The people are dressed in outdoor or athletic wear. A woman on the left is wearing a light blue and dark blue jacket. A man in the center is wearing a bright green jacket and a dark cap. A man on the right is wearing a light blue jacket. They appear to be engaged in a conversation or a walk through the field.

**Hiilineutraali Helsinki
-ohjelman tavoitteiden
edistämiseksi
tehtiin yhteistyössä
selvitys siitä, miten
asemakaavoituksella ja
tontinluovutuksella voidaan
edistää kiertotalouden
periaatteiden toteutumista.**

Kuva: Jussi Hellsten

kautta ja osallistuttiin Helsingin lämmityksen tiekarttatyöhön.

Maalämmön rakentamisen osalta vuosi 2021 oli ennätyskellisen vilkas. Vuoden loppuessa sijaintikatselmuksissa oli kirjattu 825 energiakaivoa (659 kpl 2020, +25 %). Porausten yhteismitta 237 km (166 km, +43 %) kertoo maalämpökohteiden keskimääräisen koon ja energiatuoton kasvamisesta.

Viikinrannan energiakorttelin valmisteluaineisto oli nähtävillä kesäkuussa. Hanke edistää sähköistymiseen, uusiutuvaan energiaan, hukkalämpöön ja hajautettuun energiantuotantoon perustuvaa energijärjestelmää Hiilineutraali Helsinki -ohjelman tavoitteiden mukaisesti. HAVA-työkalan pilotointia on käytetty muun muassa Karhunkaatajan alueen vähähiilisuuden arvioimiseksi (Helsingin asemakaavojen vähähiilisuuden arviointimenetelmä, 2021).

Hiilineutraali Helsinki -ohjelman tavoitteiden edistämiseksi tehtiin yhteistyössä selvitys siitä, miten asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella voidaan edistää kiertotalouden periaatteiden toteutumista. Tontinvarauksiin sisältyvä ohje päivitettiin ja otettiin osaksi uusia asuntotonttien varauksia.

Vähähiilisten ja hiiltä sitovien esirakentamismenetelmien käyttöä edistettiin Malmilla. Määriteltiin esikuormituspenkereiden käyttömahdollisuudet ja laadittiin kustannusvertailut.

Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmaa toteutettiin talonrakentamisessa useilla toimenpiteillä. Kaikki uudet asuntokohteet olivat A-energialuokkaa. Asuntotuotannossa on käynnissä selvityksiä ja kehittämishankkeita vähähiilisyyteen sekä uusiutuviin energiamuotoihin liittyen (esimerkiksi maalämpö). Kehitettiin MAKE-mallikerrostalon puurakenteista

konseptia sekä Karviaistiellä puurakenteisen korjaus- ja korotushankkeen suunnitteluratkaisua kilpailuvaiheesta eteenpäin (molempiin saatu ympäristöministeriön avustusta).

Energiatehokkuuskumppanuusmallilla toteutettujen pilottien asennustyöt valmistuivat vuoden 2021 aikana tai ovat valmistumassa alkuvuodesta 2022. Uusien kumppanuusmallilla toteutettavien energiatehokkuusinvestointien valmistelu käynnistyi. Aurinkopaneelien hankinta useisiin kohteisiin käynnistettiin. Vuonna 2021 tilattiin Motiva-mallin mukaiset energiakatselmuksiset noin 30 kohteeseen. Vuonna 2020 keskeytyneitä sähkön kysyntäjouston pilotteja ei päästy jatkamaan vuonna 2021, koska koronaepidemia jatkui eikä rakennusten ilmanvaihdon tarpeenmukaista ohjausta voitu terveysturvallisuuden takia käyttää.

Osana hiilihiilineutraalin rakentamisen ja puurakentamisen toteutusstrategiaa vietiin eteenpäin puurakentamista muun muassa seuraavissa hankkeissa: Hopealaakson ja Verkkoosaaren päiväkodit, Pikku-Finlandia, Pakilanpuiston allianssi sekä Kaarelanraitin koulu ja päiväkotit. Näistä Hopealaakson päiväkotit palkittiin ansioistaan vuoden 2021 puurakentamisen Puupalkinnolla.

Infratyömaiden vähäpäästöisyyden kriteerit vietiin osaksi kilpailutettujen urakoiden tarjouspyyntöasiakirjoja ja tarjouspyyntöaineisto uudistettiin. Vähäpäästöisyyden kriteerit vietiin Staran urakka-asiakirjoihin, mutta asiakirjoja ei vielä ole otettu käyttöön urakoissa. Asiakirjojen mukaiset työmaiden päästäväatimukset täyttävät Green Dealin 1.7.2022 voimaan tulevat tavoitteet.

Maamassojen hyötykäyttöä kehitettiin edelleen osana yleisten alueiden suunnittelua. Kiertotaloutta edistettiin muun muassa kasvualustojen kierrätyksen suunnitteluohjeistuksen mukaisesti, kierrätyskivien käytöllä ja hoitokäytäntöjen kehittämishankkeilla. Katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista hyötykäytettiin 93 prosenttia (tavoite 80 prosenttia).

Lautakunta hyväksyi Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelman. Luonnon monimuotoisuutta edistettiin puistojen ja viheralueiden suunnitelmissa istutettavan kasvilajiston monipuolistamisella, maaperän ja eliöiden suojelulla, biotooppien rikkauden säilyttämisellä ja täydentämisellä sekä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa erityisesti vihersormien laajempien yhtenäisten luontoalueiden ekologisen laadun parantamisella. Etsittiin ja suosittiin luontopohjaisia ratkaisuita hulevesien käsittelyssä ja massatasapainossa.

Kansallisen kaupunkipuiston hankkeen jatkamista selvitettiin, mikä pohjautuu kaupunginhallituksen päätökseen. Vuosaaren huipun avajaisia vietettiin elokuussa.

Vieraslajien torjuntaa toteutettiin asukasysteistyö- ja osallisuusprojektein. Kurtturuusua torjuttiin herkiltä merenranta-alueilta, missä on kokeiltu eri torjuntamenetelmiä muun muassa lahottajasienen avulla. Kurtturuusun hävittäminen on suunnitellusta aikataulusta jäljessä, koska työhön ei ole riittävästi rahoitusta.

Lumenkäsittelyperiaatteiden toimenpideohjelman projektit edistyivät. Herttoniemen lumen vastaanottoaika suunnitelmien ja lupahakemus laadittiin, ja rakennus- ja asennustyöt käynnistyivät vuoden 2022 aikana. Innovaatiohankinnassa valittujen

neljän lumenkäsittelyratkaisun kehittäminen toimiviksi tuotteiksi tai palveluiksi on edennyt suunnitelman mukaisesti. Loppuvuodesta tarkasteltiin niiden toimivuutta ja arvioitiin jatkokehitystarve. Kaikki kehitysprojektit hyväksyttiin tuotantovaiheeseen. Kadulta poistetun lumen roskaisuuden selvitystyön loppuraportti valmistui.

Helsinki LED -projektin valaisinvaihdot eivät edenneet vuonna 2020 asetetun tavoitteen mukaisesti investointimäärärahojen niukuuden takia. Energiasyöppöjen vanhojen purkauslamppuvalaisimien vaihto led-valaisimiin olisi hyvin kustannustehokasta toimintaa ja investointien takaisinmaksuajat ovat lyhyet. Häiriövaloselvitys valmistui.

Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat

Asemanseudut sekä Raide-Jokerin ja Kruunusillat-pikaraitiotien varret ovat täydennysrakentamiskaavoituksen painopistealueita. Kurkimoision tarkistettu asemakaava hyväksyttiin. Kyseessä on viherrakentamisen kehityshanke. Konalankujan tarkistettu asemakaava hyväksyttiin lautakunnassa toukokuussa, samoin kuin Pitäjänmäen asemanseudun tarkistettu asemakaava, joka mahdollistaa uutta asunto- ja liikerakentamista aseman viereen. Osittain olemassa olevan rakennuskannan purkamiseen perustuva Meri-Rastilan itäosan tarkistettu asemakaava hyväksyttiin, samoin kuin Malminkartanon Pihkatien tarkistettu asemakaava, jonka toteuttaminen vaikuttaa erityisesti Malminkartanon uudistamiseen ja alueen elinvoimaisuuden kasvattamiseen.

Stoan ja Puhoksen alueen suunnitteluperiaatteet asemakaavoituksen pohjaksi hyväksyttiin lautakunnassa. Tavoitteena on alueen nykyisen

Luonnon monimuotoisuutta edistettiin puistojen ja viheralueiden suunnitelmissa istutettavan kasvilajiston monipuolistamisella, maaperän ja eliöiden suojelulla, biotooppien rikkauden säilyttämisellä ja täydentämisellä sekä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa erityisesti vihersormien laajempien yhtenäisten luontoalueiden ekologisen laadun parantamisella.

Kuva: Jussi Hellsten

A photograph of two women in a public square. The woman on the left has curly hair and is wearing a white shirt and a green skirt. The woman on the right is smiling and wearing a plaid jacket. In the background, there are colorful banners hanging from a balcony. The text is overlaid on the left side of the image.

Tavoitteena on alueen nykyisen kaupunkikuvan arkkitehtonisesti laadukas täydentäminen, julkisen ympäristön laadun ja viihtyisyyden parantaminen sekä Puhoksen ostoskeskuksen vanhimman ja arvokkaimman rakennusosan säilyttäminen ja korjaaminen.

Kuva: Shoot Hayley

kaupunkikuvan arkkitehtonisesti laadukas täydentäminen, julkisen ympäristön laadun ja viihtyisyyden parantaminen sekä Puhoksen ostoskeskuksen vanhimman ja arvokkaimman rakennusosan säilyttäminen ja korjaaminen. Tavoitteena on myös Stoa:n kulttuuripalveluiden laajentamisen mahdollistaminen sekä kaupunkimaisen tehokas täydennysrakentaminen ja siten asukasmäärän merkittävä lisääminen tällä keskeisellä alueella.

Kesällä 2021 hyväksytty Honkasuontien tarkistettu asemakaavaratkaisu mahdollistaa puukerrostalojen, niitä palvelevan pysäköintitalon, kaupan ja liiketilojen sekä katujen ja virkistysyhteyksien rakentamisen. Karhunkaatajan tarkistettu asemakaava hyväksyttiin lautakunnassa marraskuussa, ja 2 700 asukkaan uusi asuinalue rakentuu Raide-Jokerin viereen. Oulunkylässä Siltavoudintien ja Mäkitorpantien tarkistettu asemakaava hyväksyttiin lautakunnassa marraskuussa. Kaavaratkaisut mahdollistavat tonttien täydennysrakentamista raideliikenteen solmukohtiin. Steniuksen kentän alueen asemakaavaehdotuksen lautakunta hyväksyi syyskuussa. Kaavamuutoksen tavoitteena on muodostaa uusi viisikerroksista kerrostaloista koostuva asuinkortteli (13 620 k-m²) Huopalahden aseman eteläpuolelle.

Yliskylässä Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavaehdotus viedään lautakuntaan 2022. Muut Kruunusillat-pikaraitiotiehen liittyvät asemakaavat on jo hyväksytty valtuustossa, mutta niistä on valitettu hallinto-oikeuteen. Keski-Vuosaassa Villenkallion asemakaavan muutosehdotus hyväksyttiin lautakunnassa marraskuussa. Alue sijaitsee tulevan Raide-Jokerin varrella. Vattuniemen keskuksen asemakaavan muutosehdotus

hyväksyttiin marraskuussa. Tavoitteena on säilyttää ja luoda työpaikkoja sekä täydennysrakentaa aluetta.

Raide-Jokeriin ja Viikin-Malmin pikaraitiotiehen tukeutuen jatkuu Viikin-Pihlajiston alueen kokonaistarkastelu täydennyskaavoituksen pohjaksi. Lentoasemankorttelien tarkistettu asemakaava hyväksyttiin maaliskuussa. Lentoasemanpuiston kansainvälisen ideakilpailun voittajaksi valittiin ehdotus ”Crossing-Horizons”. Veturitalinpihan suunnitteluperiaatteet ovat olleet kommentoitavana Kerro kantasi -palvelussa. Lautakunta palautti suunnitteluperiaatteet uudelleen valmisteluun.

Malmin keskustan suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin lautakunnassa alueen tulevan kehittämisen ja täydennysrakentamisen pohjaksi. Kaupunki uudistusalueilla tehdään poikkitoimialaisia toimenpiteitä sosiaalisen kestävyyden vahvistamiseksi ja alueiden elinvoimaisuuden ja houkuttelevuuden lisäämiseksi. Laurinmäenkuja 3 ja Sentnerikuja 2 ja 4 hyväksyttiin lautakunnassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa lautakunnan vuonna 2019 hyväksymien Lassilan ja Kannelmäen toimittala-alueen suunnitteluperiaatteiden mukaisesti uutta asumista nykyisille toimitilatonteille (peruskerroksisesta toimistotilaa). Vuoden 2021 aikana on valmisteltu Malminkartanon suunnitteluperiaatteita ja Tapulikaupungin suunnitteluperiaatteita. Molemmat ovat tulossa lautakuntaan vuoden 2022 aikana.

Mäkelänkadun bulevardikaupungin kaavarunkotyötä on jatkettu monialaisella suunnittelulla ja selvitysten laatimisella.

Oulunkylän, Maunulan ja Herttoniemen sekä Malmin, Pukinmäen ja Vuosaaren yleisten alueiden suunnitelmat valmistuivat ja hyväk-

syttiin lautakunnassa. Arabian ja Toukolan rantapuiston hoito- ja kehittämissuunnitelman laadinta käynnistyi aikataulun mukaisesti loppuvuodesta.

Laakson sairaalan tarkistettu asemakaavan muutosehdotus hyväksyttiin lautakunnassa lokakuussa. Tavoitteena on keskittää sairaala-toimintoja keskeiselle ja hyvin saavutettavalle paikalle Meilahden sairaalakampuksen läheisyyteen.

Vuoden 2021 aikana suunnittelussa oli yhdeksän leikkipuistoa, joista viiden suunnitelmat valmistuivat. Näistä suunnittelukohteista Ruoholahden leikkipuisto on uuden teemallisen leikkipuistotyypin ensimmäinen kohde. Kunnostustyöt alkoivat kuudessa leikkipuistossa, ja uusien asukastoiveisiin perustuvien penkkien ja roska-astioiden sijoitussuunnittelu eteni. Penkkien lukumäärä kasvoi reilusti yli sadalla uudella penkillä.

Julkisen taiteen prosessista kuvattiin yhdessä kaupungin taidemuseon kanssa prosentti-periaate. Palvelun asiantuntijat osallistuivat kaupungin museon vetämään kulttuuriympäristöohjelmaan.

Uusi kaupunkistrategia linjaa, että design on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä ja keskeinen työkalu kehittää kaupunkia. Helsingin uusi arkkitehtuuriohjelma työstettiin luonnosvaiheeseen vuoden 2021 aikana ja viedään uuden kaupunkistrategian mukaisesti poliittiseen päätöksentekoon vuonna 2022.

Vuonna 2022 tulee kuluneeksi 10 vuotta Helsingin muotoilupääkaupunkivuodesta. Juhlavuoteen liittyen valmisteltiin kaupunkitasoista hankekokonaisuutta, jonka tavoitteena on

kaupungin muotoilutoiminnan vahvistaminen ja siitä viestiminen.

Merellisyyden vahvistaminen

Suvilahden tapahtumakorttelin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä marraskuussa. Koivusaaren tarkistettu asemakaava hyväksyttiin lautakunnassa. Valta-merilaiturin tarkistettu asemakaava Jätkäsaaressa hyväksyttiin lautakunnassa. Yksityinen hanke sisältää mailapelitornin, 4 000 hengen katsomon, hotellin ja pysäköintilaitoksen sekä toimitilaa noin 47 000 k-m². Ruoholahdessa Kellosaarenrannan suunnitelmat olivat nähtävillä. Kanavan varteen suunnitellaan asuinkorttelia. Merellistä asumista on suunnitteilla myös Jätkäsaaren asuntoreformikortteliin, jonka asemakaavaehdotus hyväksyttiin lautakunnassa. Asemakaavoitus tehdään kilpailun voittotyön periaatteiden mukaisesti.

Merisataman saarten tarkistettu asemakaava hyväksyttiin lautakunnassa. Saaria kehitetään purjehduksen ja virkistyksen ehdoilla yhteistyössä saarten seurojen ja yrittäjien kanssa. Isosaaren kaavahanke ei edennyt, sillä maanomistaja Senaattikiinteistöt ei ole tehnyt päätöksiä asian suhteen.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelman. Helsinki Biennaalin paviljonki valmistui ja otettiin käyttöön. Kantakaupungin reitin opastus valmistui ja itäisen rantareitin opastamisen toteutusvalmius saavutettiin. Haakoninlahden uimarannan suunnitelmat hyväksyttiin lautakunnassa. Lisäksi toteutettiin Länsiulanniemen rantareitti sekä uusittiin laitureita. Digitaalinen opastamishanke käynnistyi osana koronasta toipumista. Merellisten matkailupalveluiden lisäämiseksi järjestettiin yleisten

Uusi kaupunkistrategia linjaa, että design on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä ja keskeinen työkalu kehittää kaupunkia.

Kuva: Jules Hatfield & Christine Williams

saunojen tontteja koskeva kumppanihakua, joka siirtyi ratkaisuvaiheeseen.

Segregaation torjunta

Asukasvalinnat tehtiin huomioiden alueiden tilanne ja kantokyky. Asukasvalinnan käyttöön ryhdyttiin kehittämään avointa dataa hyödyntävää työkalua, jonka rahoitus saatiin kaupungin lisädigimäärärahoista koronasta palautumisen ja digitalisaation edistämiseksi. Hankkeelle muodostettiin poikkihallinnollinen työryhmä.

Leikkipuistoihin ja -paikkoihin panostettiin tasapuolisesti koko kaupungissa, jotta leikkiympäristöt ovat terveellisiä, turvallisia, houkuttelevia ja virikkeellisiä. Helsingin leikkipalvelujen välineiden ja varusteiden riskitilanteen koontiraportin perusteella poistettiin kiireellisimmät A-luokan riskitekijät.

Uudistuvat palvelut

Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille

Hietalahdenrannan alueeseen on myönnetty kehittämisvaraus vuoden 2022 loppuun asti. Alueelle valmistui kolme eri ideasuunnitelmaa, jotka olivat esillä Kerro kantasi -palvelussa. Kaavatyön pohjaksi on valittu ideasuunnitelma, jota kehitettiin yleisökommenttien ja asiantuntijoiden näkemyksen perusteella. Suunnittelun lähtökohdiana on luoda alueesta korkean profiilin yrityskeskittymä kivijalkapalveluineen ja kehittää alueen julkisia ulkotiloja laadukkaana kävely-ympäristönä monipuolisine toimintoineen.

Teollisuuskadun akselin kaavarunko hyväksyttiin. Teollisuuskadun akselia kehitetään työpaikkojen, kulttuurin ja tapahtumien keskittymänä sekä ydinkeskustan laajentumana.

Tavoitteena on vahvistaa Ilmalasta Pasilan ja Vallilan kautta Kalasatamaan kulkevaa työpaikka-akselia ja parantaa alueen yhteyksiä kaikilla kulkumuodoilla. Kokonaisvaltaisen ja hallitun kehittämisen varmistamiseksi alueelle laadittu yleiskaavaa täsmentävä kaavarunko ohjaa alueen asemakaavoitusta ja muuta suunnittelua.

Nähtävillä olleen Satamaradankatu 6 asema-kaavaehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa Cheerleading- ja voimisteluhallin rakentaminen huoltoasemarakennusten korttelialueelle.

Senaatti-kiinteistöt käynnisti elokuussa Helsingin kaupungin kanssa Pasilan Keskitornialueen suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun. Kilpailun tavoitteena on löytää keskitornialueelle 25 000–50 000 kerrosneliömetrin toimisto- ja liiketiloja sisältävä, kaupunkikuvallisesti, toiminnallisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen, toteuttamiskelpoinen ratkaisu sille toteuttaja ja uusi omistaja. Voittaneen suunnitelman pohjalta valmistellaan keskitornialueelle asemakaava.

Kaupungin oma asuntotuotanto toteutti kohutuuhintaisia asuntoja yritysten henkilöstölle. Asuinkiinteistöjen yhteyteen toteutettiin myös kaavassa määrättyjä liiketiloja.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnushanketta edistettiin yhteistyössä pysäköintipalveluiden kanssa. Pysäköintitunnuksen ehdoista päättämisen jälkeen tavoitteena on käynnistää pilotti kesällä 2022.

Kumppanuus ja osallisuus

Katutöihin liittyvän viestinnän kehittämiseen panostettiin vuonna 2021. Keväällä kerrottiin viestintäkampanjan avulla kesäkauden merkittävimmistä työmaista. Kevään aikana otettiin

myös käyttöön uudistettu työmaataulujen pohja erilaisille työmaatyypeille. Viestinällisesti keskeisiä työmaita olivat Kaisantunneli, Kasin katutyöt sekä Laajasalontien uudistus. Helsingin kaupungin käynnistämän Vuoden katutyömaa -kilpailun voittajat julkistettiin lokakuussa.

Vuonna 2020 otettiin käyttöön Uutta Helsinkiä -verkkotilaisuuksien konseptit. Verkossa järjestettävät asukastilaisuudet keräävät satoja osallistujia, ja niiden tallenteita on katsottu tuhansia kertoja. Vuonna 2021 järjestettiin kymmenen alueellista tilaisuutta.

Tavoitteena on osallistuttaa asukkaat ja toimijat myös kaikissa asemakaavaprosesseissa. Keinulaudantie 3 asemakaavaehdotuksen muistutusten keräämistä verkkokyselyllä pilotoitiin kesän aikana.

Kaupunkiympäristön toimialan kuluneen valtuustokauden osallisuussuunnitelman toteutumisesta raportoitiin kaupunkiympäristölautakunnalle kesäkuussa 2021.

Osallistuvan budjetoinnin ensimmäisen kierroksen voittaneista hankkeista toteutettiin 25/29. Viimeiset neljä hanketta valmistuvat kevään 2022 aikana. Toimiala on aktiivisesti kehittänyt omaa OSBU-prosessiaan ja osallistunut kaupunkitasoisen prosessin kehittämiseen. Toimiala osallistui toisen kierroksen ideoiden yhteistyöstämiseen kaupunkilaisten kanssa ja toteutti äänestykseen etenevien ideoiden kustannuslaskennan.

Ketterä toimintakulttuuri

Toimialan innovatiivisten kokeilujen toimintamalli hyväksyttiin johtoryhmässä. Innovatiivisten kokeilujen toimintamalli suunniteltiin yhdessä kaupunginkanslian

Helsinki kokeilualustana -hankkeen kanssa, huomioiden olemassa olevat rakenteet, kuten Kokeilukiihdyttämö-konsepti, Ideapaahtimo, innovaatorahaston toiminta ja Forum Viriumin kanssa tehtävä innovaatio- ja kokeiluyhteistyö.

Pormestarivetoinen valtuustokauden projekti koskien työmaiden haittojen hallintaa loppui. Projektin keskeisenä tuloksena syntyi Aalto-yliopiston tutkimushankeen pohjalta työmaiden Helsinki-malli. Mallia pilotoitiin Kasin katutyöt -hankkeessa, Herttoniemen yritysalueella ja Kaisantunnelissa. Lisäksi hankkeessa tuotettiin kaupunkilaislähtöinen työmaaopas, joka on otettu aktiivisesti käyttöön ja löytyy kaupungin verkkosivuilta osoitteesta työmaaopas.fi. Kaupunkilähtöisiä työmaita oli arvioimassa kesällä kuusi korkeakouluopiskelijaa ja heidän arviointinsa keskittyi erityisesti kadun käyttäjien näkökulmaan työmailla. Laaduntarkkailijat laativat arvioinnistaan loppuraportin, jota käsiteltiin kaupunkiympäristön toimialan katuhaittojen ohjausryhmässä ja kanslian laaduntarkkailusta vastaavien tahojen kanssa.

Asuntotonttien Lean-työn työpajavaihe saatiin päätökseen ja määritellyt toimenpiteet ovat siirtyneet toteutusvaiheeseen. Yritystonttien Lean-projekti on aloitettu konsultin kilpailutuksella. Asuntotonttien varausten ohjelmointia koskeva työ valmistui. Alueellisten yhteisjärjestelyiden hallinnoinnin kehittämisselvitys saatiin viimeistelyvaiheeseen. Mahdollisuudet asuntorakentajille suunnatun internetsivuston perustamiseksi kartoitettiin. Työtä edistetään jatkossa osana hel.fi-uudistusta.

Vuoden aikana kehitettiin asuntotuotannon myyntiprosessia sekä asuntopalvelun sisäistä toimintakulttuuria tehokkaammaksi ja mielekkäämmäksi. Sisäisiä toimintatapoja kehitettiin

huomioimalla muun muassa myyntihenkilöstön oikea-aikainen osallistaminen ja sisäinen viestintä eri keinoin.

Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti

Kaupungin esteettömyyslinjausten päivittäminen valmisteltiin yhteistyössä eri tahojen kanssa ja linjaukset etenevät päätöksentekoon kevään 2022 aikana. EU:n komission Access City Award 2022 -kilpailussa Helsinki voitti hopeaa. Äänimajakoita kokeiltiin Hakaniemen ja Lauttasaaren metroasemilla sekä Kalasataman hyvinvointi- ja terveysasemalla.

Kasarmitorin kesäterassi ja siihen liittyvä kesäkatukokeilu mahdollistettiin alueenkäytösopimuksella ja tilapäisellä liikennejärjestelypäätöksellä. Vuoden aikana valmisteltiin uutta päätöstä yleisten alueiden terassikäytöstä, sillä aiempi sopimuskausi päättyi vuoden 2021 loppuun. Valmistelun aikana tuotettiin myös uusi yhteinen terassiohje kuullen terassiyrityksiä ja MaRaa. Päätöksentekoon asia etenee tammikuussa, jonka jälkeen aiheesta tullaan viestimään kattavasti.

Tapahtumasähköpalvelua kehitettiin palvelemaan lisääntyneitä asiakastarpeita. Vuoden aikana valmistui neljä uutta tapahtumasähkökeskusta, ja yhteensä keskuksia on tällä hetkellä 17.

Sisäilmaohjelman toteutusta jatkettiin ja ohjelman päivittäminen aloitettiin. Kiinteistö- ja toimitilaturvallisuusohjetta valmisteltiin kaupunkiyhteisesti ja ohje vietiin päätöksentekoon kansliapäällikölle. Tilaturvallisuusjärjestelmien hankintaan ja huoltoon tehtiin uusia puitejärjestelyitä kaupunkiyhteisesti kanslian ja toimialojen kanssa.

Kaupunkitilan yhteiskehittämisen placemaking-toiminnan käynnistämistä valmisteltiin. Kantakaupungissa kaupunkilaisille näkyvä designteko on Ruoholahteen suunniteltava uusi teemaleikkipuisto. Tietokoneiden toimintaa leikin kautta avaava puisto toteutetaan yhteistyössä kirjailija ja kuvittaja Linda Liukan kanssa. Vuonna 2021 valmistui konseptisuunnitelma ja toteutettiin yhteiskehittäminen puiston eri käyttäjäryhmien kanssa.

Digitalisaation toteuttaminen

Toimialan digitalisaatio-ohjelma käynnistyi pari vuotta sitten ja jatkuu vuoden 2022 loppuun. Ohjelma auditoitiin hyvien ohjelmajohtamisen käytäntöjen osalta syksyllä 2021. Väliarvioinnin perusteella ohjelman ohjausryhmä on päättänyt tarkentaa ja konkretisoida ohjelman viimeiselle vuodelle tavoitteita painopisteenä sähköisen asiointin kehittämisen.

Tiedonhallintalaki-projektilla on varmistettu toimialan tietoaineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta sekä tiedon tehokkaampi hyödyntäminen hyvää hallintoa noudattaen. Lain 1.1.2022 tai sitä ennen voimaan tulleet vaatimukset on toimialalla riittävällä tasolla toteutettu.

Robottiikan hyödyntämistä edistettiin työnteon tehostamiseksi ja digitalisaation hyödyntämiseksi rutiininomaisten tehtävien suorittamisessa. Esimerkiksi asianhallinnan toimijatietojen viemisen ohjelmistorobotti valmistui loppuvuodesta tuotantokäyttöön, mutta laajempi käyttöönotto siirtyy vuodelle 2022.

Hel.fi-sivuston uudistus osana kaupunkita-soista verkkosivujen uudistusta on käynnissä. Tavoitteena on siirtyä kokonaan uudelle alustalle vuonna 2022. Vuoden 2021 lopulla

Kaupunkitilan yhteiskehittämisen placemaking-toiminnan käynnistämistä valmisteltiin.

Kuva: Jussi Hellsten

julkistettiin jo uudistetut pyöräilyn ja pysäköinnin verkkosivut.

Tontinluovutusprosessin kehittämiseksi ja sujuvoittamiseksi on tavoitteena ottaa käyttöön sähköinen kiinteistönvaihdanta. Järjestelmän kilpailutus saatettiin päätökseen, ja sähköistä vaihdantaa kokeiltiin eräiden tonttien myynneissä, mutta maanvuokrausten osalta käyttöönotto viivästyi.

Digitalisaatiota edistettiin katu- ja puistosuunnittelun tietomallinnuksen tilaaja- ja suunnitteluoheistuksen luomisella ja käyttöönotolla. MaisemaBIM:in, älyvalaistuksen, omaisuudenhallintarekistereiden (puurekisteri, metsätietojärjestelmä), kaupunkitilaohjeen ja paikkatietopohjaisten suunnittelun apuvälineiden kehittäminen oli jatkuvaa.

Kaavatiekantatuotannon ensimmäisen vaiheen valmistelu saatiin lähes valmiiksi. Asemakaavaprojektien tiedonhallinnan työkalu Kaavapino otetaan pilotti- ja tuotantokäyttöön vuonna 2022.

Asiointiajan varaamista varten otettiin koe-käyttöön joitakin palveluita koskeva sähköinen ajanvarausjärjestelmä. Lisäksi valmisteltiin Kymp-talon aulan kokonaispalvelumuotoilua koskevaa projektia. Aiempien chatbottien rinnalle otettiin käyttöön uusi chatbot kohderyhmäänään vuokra-asunnon hakijat. Vuokra-asuntojen asukasvalintoihin ja markkinointiin otettiin uusi tietojärjestelmä käyttöön. Myös vuokra-asunnon haun sähköinen asiointi rakennettiin kokonaan uudelleen. Asumiseen liittyvät verkkosivusivustot työstettiin asiakaslähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti kaikkia asumismuotoja koskien uusiksi uudistuvalla hel.fi-sivustolle. Myös Hitas-tietojärjestelmän uudistaminen on käynnissä. Työsuhdeasun-

toihin liittyvien palvelujen kehittämiseksi ja sujuvoittamiseksi tehtiin tiivistä yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Toimialalla edistettiin aktiivisesti kadulla tehtävien töiden ilmoituksiin liittyvää sähköisen asioinnin kehittämistyötä.

Digitaalisessa johtoryhmässä tehtiin päätös kaupunkiympäristön toimialan, kanslian ja Forum Viriumin yhteisen suunnitteluprojektin käynnistämisestä "Kaupunkimalli ja rakennetun ympäristön ja omaisuuden elinkaarenhallinnassa". Hankkeen tavoitteena on luoda digitaalisen kaksosen strateginen visio ja tiekartta sekä toimenpideohjelma kaupunkimallin viemiseksi toiminnan ytimeen kaupunkiympäristön toimialan palveluissa sekä sujuvoittamaan rakennetun ympäristön ja omaisuuden elinkaarenhallintaa.

Toimialan paikkatieto-ohjelma käynnistyi. Projektisuunnitelman mukaisesti nykytilaneanalyysi, järjestelmäarkkitehtuuri-selvitys ja toimintaympäristöanalyysi valmistuivat aikataulussa.

Valtionvarainministeriön digirahoitushaussa kuntien yhteinen hanke sai mittavan rahoituksen. Helsinki on päähakijana kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleenkehittämis- ja automatisointihankkeessa, joka liittyy kaavoitus- ja rakennuslain uudistukseen valmistautumiseen ja kaupunkimallin aineiston tuotantoon.

3D-kiinteistönmuodostukseen liittyen osallistuttiin useiden kaavoitus- ja rakennushankkeiden ja niiden toteutusprosessien suunnitteluun.

Pasilan Postipuiston rakentamislogistiikkakartan siirtäminen sähköiseen muotoon valmistui ja kartta on koekäytössä.

Pysäköintitunnusten verkkokauppa-hanke eteni lähes aikataulun mukaisesti, mutta käyttöönotto siirtyi alkuvuoteen 2022.

Pysäköinnin mobiilimaksamisen toteutustapaa päivitetään parhaillaan. Pysäköinnin maksuautomaattien ylläpidosta valmisteltiin hankintaa. Pysäköinninvalvonnan uudistuneet hel.fi-sivut otettiin käyttöön marraskuussa. Pysäköinnintarkastajien työturvallisuutta parantavan haalarikameran hankintaan liittyen arvioitiin tietosuojavaikutuksia. Pysäköinninvalvonnan uuden toimintajärjestelmän hankinnan valmistelu käynnistyi palvelumuotoilun avulla, jonka pohjalta voidaan käynnistää kilpailutus kevään 2022 aikana. Kotihoidon pysäköintitunnus otettiin käyttöön helmikuussa 2021.

Asuntotuotannossa otettiin käyttöön uusi projektinhallintajärjestelmä lokakuussa 2021. Uusien nettisivujen arvioitu käyttöönotto on samaan aikaan uuden myyntijärjestelmän kanssa keväällä 2022.

Vuoden 2021 alussa käynnistyi kaupungin nykyisen kiinteistötietojärjestelmän korvaavan järjestelmän (TilaYdin) määrittely. Kiinteistöhallintajärjestelmän hankintavaihe käynnistyi vuoden 2021 lopulla. Projektinhallintajärjestelmän hankinnan valmistelu on aloitettu vuoden 2021 lopulla.

Tietomallien käyttöä ja tietomallintamisen laatua toimitilahankkeissa edistettiin tietomallimanagerointi-käytännön vakiinnuttamisella ja kehittämisellä, Kaupunkiympäristötalon CAVE-virtuaalitulojen käyttöönoton valmistelulla sekä koulutuksilla.

PTS (kiinteistöjen kunnossapidon pitkän tähtäimen suunnitelma) -toimintamallin kehittämistä jatkettiin. Vuoden aikana valmistui raportti tarvittavista kehityskokonaisuuksista toimenpiteineen. PTS-moduuli otettiin käyttöön BEM-huoltokirjassa.

Digitaalisen palveluverkkosuunnittelun (DigiPave 2) yhteiskehityshankkeessa Kuopion ja Turun kanssa on kuvattu "Ihmislähtöisen palveluverkkosuunnittelun" toimintamalli ja tietomalli. Toimintamallin ja viitearkkitehtuurin "Helsingin mallin" toteutuksen suunnittelu käynnistyi vuoden 2021 aikana.

Rakennusten liittäminen etäohjaukseen ja -seurantaan edistyi rakennusautomaatiojärjestelmien kytkemisellä pilvipalvelimissa toimiviin etävalvomoihin rakennuskohtaisten paikallisvalvomoiden sijaan. Vuoden 2021 lopussa rakennusautomaatioverkkoon (Raunet) oli kytketty jo noin sata kiinteistöä.

Vastuullinen taloudenpito ja tuottavuuden parantaminen

Asuntotuotannolla oli urakkakilpailuissa käytössä useita eri kilpailutusmuotoja. Asuntotuotannon taloudessa on huomioitava erityisesti hankkeiden korkomenot. Viime vuosina korkotaso on ollut alhainen, mutta korkotason muutokset ovat vaikeasti ennustettavissa.

Yleisiä maanvuokrausperiaatteita koskeva soveltamisohje on viimeistelyvaiheessa, mutta sitä ei voitu saattaa päätöksentekoon, koska asuntotonttien yleisten maanvuokrausperiaatteiden päätöksenteko viivästyi. Vastaavat yleiset periaatteet ja soveltamisohje on tarkoitus laatia myös yritystonttien maanvuokraustoiminnan kehittämiseksi.

Kiinteistöjen myyntien ja kiinteistökehityksen suhteen löydettiin yhteinen toimintamalli maankäytön kanssa ja myyntiin tulevien kohteiden prosessia saatiin edistettyä. Uusi rakennetun omaisuuden kehittämis- ja realisoitiprosessi määritettiin ja otettiin käyttöön.

Kaupungin omistamien tilojen arvottaminen ja salkuttamiskriteerien määrittäminen aloitettiin toisella vuosipuoliskolla, ja samalla ryhdyttiin määrittämään periaatteet tiloista luopumisen tavalle. Varsinainen sisäinen arvottaminen ja salkuttaminen tehdään vuosina 2022–2023. Vuoden 2022 alusta otetaan käyttöön sekä asiakas- ja salkkukohtaiset toimintatalouden raportointimenetelmät. Lisäksi talonrakennushankkeiden rakentamisohjelman seurannan uudet raportointimenetelmät otettiin käyttöön.

Säilytettävälle kaupungin tiloille etsittiin entistä aktiivisemmin vuokrauskäyttöä. Tilojen ja rakennusten myynnin lisäksi taloutta parannettiin vuokrauskelvottomien tilojen purkamisella (mm. Katajanokan laiturit). Tyhjien tilojen ja kolmansille osapuolille vuokrattujen rakennusten osalta edistettiin aktiivisesti luopumista.

Sisäisen vuokran mallin uudistamisen ensimmäinen vaihe valmistui syksyllä 2021, ja ylläpituvoikiin tehtävät muutokset otettiin käyttöön vuoden 2022 alusta. Vuokramallin uudistamisen yhteydessä muutettiin myös pienten toiminnallisten hankkeiden rahoitustapaa. Näiden hankkeiden rahoitus on siirretty irtaimen omaisuuden puolelle kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle sekä sosiaali- ja terveystoimialalle.

Tilojen korjausvelan haltuunotto-ohjelman laatiminen on aloitettu ja alustava määrittely valmistui. Ohjelma sisältää sekä investoin-

tisuunnitelman että luopumissuunnitelman. Hanketoiminnassa kehitettiin prosesseja ja osaamista uusien toteutusmuotojen hyödyntämiseksi, kuten elinkaari-, SR- (Suunnittele- ja rakenna -urakka) ja erilaiset kumppanuutta edistävät yhteistoiminnalliset mallit, tilaalementtiratkaisut sekä teknisten ratkaisujen urakka. Hankkeiden kustannusohjaukseen ja tätä tukevan tiedon analysointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Loppuvuodesta käynnistettiin yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa selvitys, miksi talonrakennushankkeet maksavat enemmän kuin muissa kunnissa. Hankkeiden kustannustason kehittämisen ohjaamiseksi pilotoitiin kehitettävän hanketaseen käyttöä päätöksenteossa.

Säilytettävälle kaupungin tiloille etsittiin entistä aktiivisemmin vuokrauskäyttöä.

Vuoden 2020 aikana rakennetun isännöintityön mitoitustyökalun avulla jatkettiin kohteiden kategorisointia, jotta toimenpiteet voidaan kohdistaa tehokkaammin ja tuottavuus paranee. Rakennusten ylläpidon hankintoja ja valvontaa sopimusasiakirjojen pohjalta kehitettiin.

Palvelussuhdeasuntojen tyhjäkäynti oli vuoden 2021 aikana huomattavaa, ja tarjottujen asuntojen kieltäytymisprosentti oli myös ennennäkemättömän korkea. Kehitystyö tyhjäkäynnin vähentämiseksi on käynnistynyt.

Tilaaajatoimintoja ja yhteistyötä on kehitetty Staran kanssa teknisten palveluiden palvelustrategian ja Staran kehittämisestä tehdyn

selvityksen pohjalta siten, että Staralta tilattavien töiden painopiste siirretään aiempaa vahvemmin korjausrakentamiseen tuottavuuden kasvu huomioiden. Infraurakoiden seuranta on kehitetty ja Staran työkannan seurantaan on luotu toimintatapa. Urakoiden kustannuskilpailukyvyyn seurantaan on luotu työkalu ja tietojen kerääminen aloitettiin 2021. Kaupunginhallituksen hyväksymän Teknisen alan palvelustrategian tavoitteisiin pääsemiseksi käynnistettiin työryhmät, joissa suunniteltiin ensimmäisen vaiheen tavoitteen mukaisesti kilpailutettavien alueiden kasvattaminen 1.10.2022 alkavissa alueurakoissa (Kaarela / Suutarila). Suunnitelman ensimmäinen vaihe valmistui aikataulun mukaisesti 31.10.2021.

Toimialalta on osallistuttu infrahankkeiden kustannushallintajärjestelmän (IHKU) allianssin ohjausryhmään ja työryhmään. IHKUn rakennusosalaskelma otettiin käyttöön katujen rakennussuunnittelussa ja henkilöstölle järjestettiin koulutuksia. Katutöiden sujuvoittamistyön myötä aloitettu uuden katutyötaksan valmistelu saatiin lähes päätökseen vuoden 2021 päätteeksi.

Katujen omaisuudenhallintasuunnitelman laadinta käynnistettiin tunnuslukuosiolla. Katualueiden korjausvelkalaskennan luotettavuutta parannettiin arvioimalla aiemmin laaditut laskelmat. Laskenta-aineistoja hyödynnettiin katujen omaisuudenhallintasuunnitelman lähtöaineistona. Viheralueiden omaisuudenhallintasuunnitelman laatiminen aloitettiin loppuvuodesta 2021. Katuvihreän korjausvelkalaskennan käynnistäminen päätettiin siirtää vuoteen 2022. Poikkeuksellisen kuivan ja kuumien kesien takia kasvillisuuden arviointi maastossa on tarkoituksenmukaista toteuttaa vasta seuraavalla kasvukaudella,

jotta tuloksista saadaan mahdollisimman luotettavat.

Siltojen kunnossapidon toimintalinjojen päivitys valmistui. Kehitystyö leikkipaikkapalveluihin liittyvien toiminta-alueiden säännöllisissä turvatarkastuksissa syntyvän tietoa-aineiston hyödyntämiseksi myös kuntotilan määrittelyssä käynnistettiin projektimallin mukaisesti "DigiKunto"-projekti jatkuu vuonna 2022.

Maamassojen kierrätyksellä tavoitellaan ympäristöhyötyjä ja kustannussäästöjä toteuttamalla Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet infrarakentamisessa -toimenpideohjelmaa. Työ eteni vuonna 2021 suunnitellun mukaisesti.

Taimiprosessin tunnistus ja määritys osana Kaupunkitila-ydinprosessia eteni suunnitellusti: aineisto valmisteltiin hyödyntäen työpajoja ja prosessikävelytekniiikkaa. Kasvillisuuden omaisuus- ja seurantatietojen tiedonhallintakäytäntöjen määrittely jatetaan vuonna 2022. Uuden taimihankinnan dynaaminen hankinta toteutettiin ja uudet sopimukset ovat käytössä.

Vuoden 2021 alussa toimintansa aloittaneen toimialan keskitetyn hankintapalveluiden toiminta saatiin vakiinnutettua ja hankintaryhmien uusi toimintamalli otettiin käyttöön. Uuden Helsingin kaupungin hankintastrategian toimenpiteiden käytäntöön vienti toimialalla jatkuu ja on hieman viivästynyt kaupunkiyhteisen projektin viivästyisestä johtuen. Vastuullisuuden integrointia toimialan hankintaprosessiin ei saatu vietyä suunnitellusti päätökseen vuoden 2021 aikana, sillä kaupunkiyhteistä päätöstä Hankinta-luotsi-työkalun käytöstä ei saatu tehtyä. Make or buy -päättöksenteon periaatteiden sekä toimintamallin

kehittäminen ja pilotointi siirrettiin vuodelle 2022. Kilpailutusten läpinäkyvyyden varmistaminen kilpailutuskalenterin muodossa saatiin käyttöön loppuvuoden 2021 aikana.

Kiinteistöverotuksen väriä tietojen oikaisemiseksi perustettu kiinteistö- ja rakennustieto-projekti oli käynnissä.

Ulkoisen rahoituksen hakujen ja seurannan prosessi kuvattiin ja periaatteet kirjattiin.

Vahva ja monipuolinen edunvalvonta

Toimialalta osallistuttiin kaavoitus- ja rakennuslain sekä lunastuslain uudistuksen valmisteluun.

Kuntien edunvalvonnassa osallistuttiin KEHTO-kuntien paikkatietoryhmän toimintaan. Toimialalta osallistuttiin GeoForum Finlandin strategiatyöryhmän määrittelytyöhön sekä GeoForumin hallitustyöhön.

Kesällä 2021 valmistui Covenant of Mayors -sitoumuksen vuoden 2030 tavoitteisiin liittyvä toimintasuunnitelma SECAP (Sustainable energy and climate action plan), joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa.

EU-komissio antoi ehdotuksensa uudesta energiatehokkuusdirektiivistä heinäkuussa 2021 osana 55-valmiuspakettia ja Helsinki on tuonut esiin näkemyksiään jatkoneuvotteluihin, joita jäsenvaltiot käyvät direktiivin lopullisesta muodosta kevään 2022 aikana.

Helsinki on toiminut aktiivisesti 10 eri kunnan muodostamassa sisäilmaverkostossa sekä osallistunut Terveet tilat 2028 -ohjelman toteuttamiseen.

Toimiala tiivisti yhteistyötä Kuntaliiton kanssa Helsingin kaupungin ja Kuntaliiton asiakkuusmallin mukaisesti.

Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Henkilöstösuunnittelua toteutettiin osana toiminnan suunnittelua ja tulosbudjetin valmistelua. Osaamisen kehittämistä tehtiin digitaalisia kanavia hyödyntäen. Johtamisen tavoitteita ja johtamisen kulmakiviä edistettiin virtuaalisten esihenkilöfoorumien kautta. Työyhteisöjen hyvinvointia seurattiin vuoden aikana säännöllisesti henkilöstökyselyillä ja kehittämistoimet sovitaan tuloksia hyödyntäen. Henkilöstön osallistaminen edistyi etenkin uuden strategian tietopohjan ja vuoden 2022 tavoitteiden valmistelussa. Suunnitelma syksyn paluusta monipaikkaiseen ja lähityöhön saatiin valmiiksi, mutta koronatilanteen muuttuessa suunnitelmaa ei pystytty toteuttamaan. Henkilöstö osallistui suunnitteluun keväällä toteutetun filismittauksen avulla, ja toimialalle luotiin yhteiset monipaikkaisen työn pelisäännöt.

Syksyn Fiilari -henkilöstökyselyn tulosten mukaan toimialan johtaminen ja esihenkilötyö on etätöystä huolimatta säilynyt hyvällä tasolla. Toimialalla tiivistettiin henkilöstöpalvelujen yhteistyötä johdon kanssa ottamalla käyttöön osittain myös kaupunkiyhteinen HR-partnerimalli.

Tiedonhallinnan kehittämisen toimenpideohjelmalla on viety eteenpäin keskittyen toisaalta tiedolla johtamisen ratkaisujen ja osaamisen kehittämiseen toimialalla sekä toisaalta tiedonhallinnan ratkaisujen kautta. Tiedonhallinnan ratkaisuissa on keskitetty erityisesti toimialan ydintietojen hallinnan kehittämiseen

Työyhteisöjen hyvinvointia seurattiin vuoden aikana säännöllisesti henkilöstökyselyillä ja kehittämistoimet sovitaan tuloksia hyödyntäen.

Kuva: Kuvatoimisto Kuvio

Tavoitteena oli vanhusten liikkumisen lisääminen. Tämän ryhmän liikkumaan lähdön kynnystä loiventaa riittävän tiheä levähtämiseen sopivien penkkien verkosto.

Kuva: Maija Astikainen

ja dokumenttienhallinnan ratkaisun hankintaan. Toimialan tiedonhallinnan kehittämisen toimenpideohjelma on monivuotinen ja sen toteutus jatkuu vuonna 2022.

Toimialan asiantuntijatiimien itseohjautuvaa toimintaa ja ketterää kehittämistä tukemaan on kehitetty tiimien toimintamallit ja hyvät käytännöt. Tämä tiimien käsikirja on viimeistelyvaiheessa, ja jalkautus on tarkoitus aloittaa keväällä 2022.

Hyvinvointi ja terveys

Yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä korostetaan esteettömyyssuunnittelua. Uusilla kaava-alueilla määritellään kaavasunnittelun yhteydessä ne alueet, joilla edellytetään esteettömyyden erikoistason, esimerkiksi ikäihmisten palvelutalon sijoittelussa. Esteettömyys on huomioitu kaikkien asemakaavojen osalta ja käsitelty erikseen asemakaavaseloituksessa. Esteettömyyden erikoistasona olevat alueet on tunnistettu erikseen. Laadukkaat kävely-ympäristöt on huomioitu muun muassa Hietalahden asemakaavaehdotuksessa.

Kestävää liikkumista edistettiin laajasti. Hankkeita raideliikenteen lisäksi olivat muun muassa sähköbussien latausasemien suunnittelu ja toteuttaminen, kesäkatukokeilu Kasarmitorin alueella, pyöräliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteiden edistäminen, baanasuunnitelmat sekä liikenneturvallisuuden kehittämisohjelman ja pysäköintipolitiikan päivitys.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi raitioteiden pysäkkien ja jalankulkijajyltysten kehittämistoimenpiteet, joiden toteutussuunnittelu aloitettiin loppuvuonna. HSL:n laatima kaupunki- ja pikaraitioliikenteen linjastosuun-

nitelma hyväksyttiin HSL:n hallituksessa. Toimialalta osallistuttiin aktiivisesti työn valmisteluun. Raitioverkon toteutus myös laajentui suunnitelmien mukaisesti. Hernesaaren raitiotien ensimmäinen vaihe Hietalahdesta Eiranrantaan otettiin käyttöön huhtikuussa ja Atlantinkadun raitiotie toukokuussa.

Myllypurossa toteutettiin kävely-ympäristön laadun seurantatutkimus, minkä lisäksi toteutettiin yksittäisten kohteiden jalankululaskentoja. Jalankululiikenteen laajaa seurantatutkimusta ei toteutettu koronan aiheuttaman poikkeuksellisen liikennetilanteen vuoksi.

Tavoitteena oli vanhusten liikkumisen lisääminen. Tämän ryhmän liikkumaan lähden kynnystä loiventaa riittävän tiheä levähtämiin sopivien penkkien verkosto. Vuonna 2021 seurattiin penkkien määrän kehittymistä ja loppuvuodesta penkkien määrä oli kasvanut reilusti yli sadalla penkillä. Peruskorjauskohteena oli kuuden leikkipuiston pihat. Muita lasten hyvinvointia edistäviä leikki- ja pelialueita kunnostettiin osana muita puistohankkeita.

Koulupihojen kehittämismahdollisuuksien selvittäminen käynnistettiin liikuntaohjelman näkökulmasta.

3

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoite: Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen

Tavoite ei toteutunut, kolmesta mittarista kahden osalta tavoitteita ei saavutettu.

Mittarit

- Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m2 pääosin raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 prosenttia (280 000 k-m2).
 - » Tavoite/mittari toteutui. Tarkistetuista asemakaavoista valmistui asuntokerrosalaa 711 568 k-m2, josta täydennysrakentamisen osuus oli 55 prosenttia (392 383 k-m2).
- Rakennusoikeutta luovutetaan vähintään 400 000 k-m2.
 - » Tavoite/mittari ei toteutunut. Luovutetun asuinrakennusoikeuden määrä oli 31.12. mennessä 251 000 k-m2, mikä vastaa noin 3 600 asuntoa. Luovutuksista noin 80 prosenttia on ollut vuokrauksia. Luovutettavan asuinrakennusoikeuden määrään vaikuttaa koko asuntotuotan-

toketjun toimivuus. Keskeisiä ketjun osia ovat tontinvarausten ja -luovutusten lisäksi muun muassa kaavoitus, tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamiseen liittyvät prosessit sekä kaupungin oma asuntorakennuttaminen. Lisäksi yleisillä taloudellisilla suhdanteilla on merkittävä vaikutus asuntohankkeiden edistymiseen.

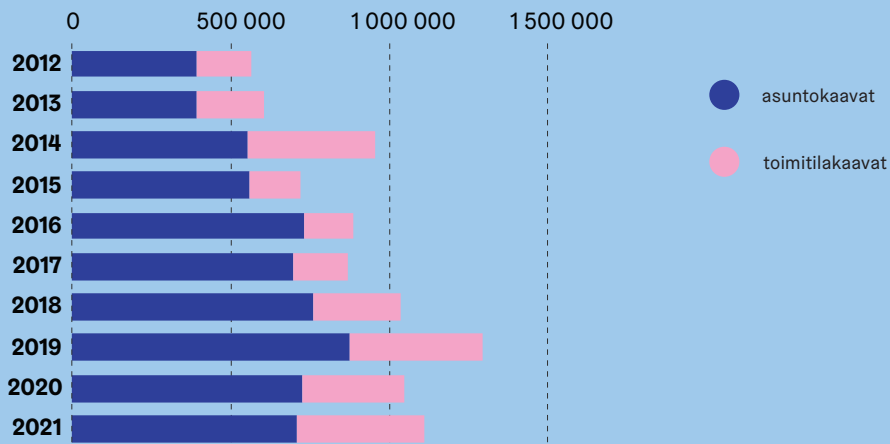
- Asuntotuotanto vähintään 1 500 asuntoa.
 - » Tavoite/mittari ei toteutunut. Uudisasuntoaloituksia kirjattiin 913 asuntoa. Vajauksen taustalla on etenkin erittäin nopeasti tapahtunut rakentamisen kustannusten nousu, joka on nostanut hankkeiden kustannuksia Ara:n hyväksymän tason yläpuolelle. Lisäksi urakoitsijoiden näkemyksen mukaan rakennuspaikkojen vaikeus ja muut kovat vaatimukset heikentävät tarjoushalukkuutta.

Tavoite: Asiakaskokemuksen parantaminen

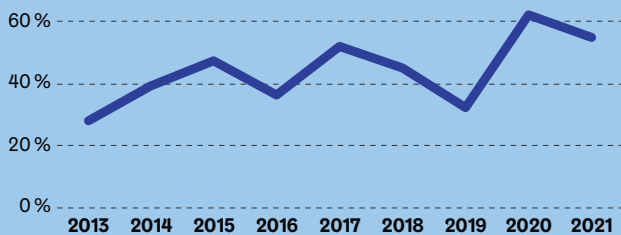
Tavoite ei toteutunut, koska mittareiden tavoitteita ei saavutettu.

Kaavoituksen kehitys Helsingissä

(Tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala kerrosneliönä)

Täydennysrakentamisen osuus Helsingin asuntokaavoituksesta

Mittarit

- **Ulkoilmatapahtumien tapahtuma-aluevuokrauksen läpimenoaika (mediaani viisi arkipäivää).**
 - » Tavoite/mittari ei toteutunut. Läpimenoajan mediaani oli kuusi arkipäivää. Syynä tähän oli koronan aiheuttama epävarmuus tapahtumien järjestämisessä.
- **Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (viisi arkipäivää).**
 - » Tavoite/mittari ei toteutunut. Asiakaspalautteisiin vastattiin keskimäärin 5,68 arkipäivässä. Palautteita tuli vuonna 2021 verkkopalvelun kautta ennätysmäärä, 45 764 kappaletta. Määrä kasvoi jo vilkkaaseen vuoteen 2020 verrattuna 13 prosenttia. Palautteet lisääntyivät erityisesti lumisen alkuvuoden ja lämpimien vuodenaikojen hyvin aktiivisen puistojen ja yleisten alueiden käytön vuoksi.
- **Helsingin kaduilla tehtävien töiden järjestelyjen toimivuutta koskevan asiakaskyselyn tulos ylittää arvon 3,3 (asteikolla 1–5).**
 - » Tavoite/mittari ei toteutunut, arvosana oli 2,7. Vastauksia kyselyssä oli 1 000, ja arvosana perustui yhteen kysymykseen. Arvosana on näin ollen herkkä satunnaisvaihtelulle. Lisäksi useat tehdyistä kehittämistoimenpiteistä ovat sellaisia, että niiden vaikutus katutöiden haittojen vähenemiseen ja asukaskokemukseen tulee vasta viiveellä.

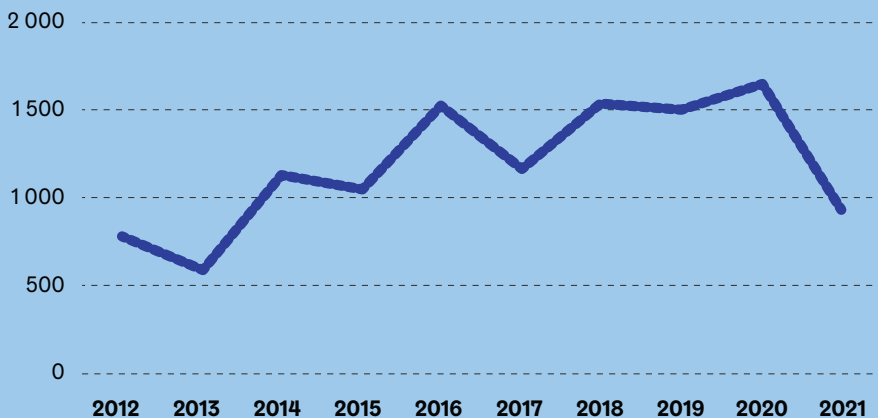
Tavoite: Ekologisesti kestävän kehityksen turvaaminen

Tavoite ei toteutunut, kolmesta mittarista kahden osalta tavoitteita ei saavutettu.

Mittarit

- **Kaupungin omissa toimitiloissa (uudiskohteet, peruskorjauskohteet) päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumpputekniikka aina, kun se on teknisesti mahdollista ja kun takaisinmaksuaika on 15 vuotta tai alle.**
 - » Tavoite/mittari ei toteutunut. Kahdessa hankkeessa ei valittu maalämpöjärjestelmää päälämmitysjärjestelmäksi, vaikka se olisi ollut teknisesti mahdollinen ja taloudellisesti kannattava. Hankkeet olivat Kontulan pelastusaseman uudisrakennus ja Ipk Pihlajan perusparannus ja käyttötarkoituksen muutos. Kummassakin näistä hankkeista hankesuunnittelu on tehty normaalista toimintatavasta poikkeavalla tavalla ja energia-asiantuntija on otettu mukaan hankkeeseen vasta hankesuunnittelun lopuksi.
- **Kaikki vuonna 2021 alkavat kaupungin hallinnoimat uudisrakennushankkeet tulee suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että rakennuksen E-luku on vähintään 30 prosenttia pienempi kuin kansallinen määräystaso edellyttää (toimitilat ja palvelurakennukset).**
 - » Tavoite/mittari toteutui.
- **Kaikki vuonna 2021 alkavat kaupungin hallinnoimat korjausrakennushankkeet tulee suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että rakennuksen E-luku pienenee**

ATT:n asuntotuotannon kehitys (aloitettujen asuntojen lukumäärä)

peruskorjauksen myötä vähintään 20 prosenttia-yksikköä enemmän kuin kansallinen määräystaso edellyttää (ympäristöministeriön asetus 4/13 7§ E-lukuvaatimus rakennusluokittain).

- » Tavoite/mittari ei toteutunut. Yhdessä hankkeessa ei tehty E-lukutarkastelua. Lpk Pihlajan perusparannus ja käyttötarkoituksen muutos: energia-asiantuntija on pyydetty hankkeeseen mukaan vasta hankesuunnittelun lopussa. Hankesuunnitteluvaiheessa ei ole asetettu E-lukutavoitetta eikä tehty E-lukulaskelmia.

Tavoite: Tilojen monipuolinen ja tehokas käyttö

Tavoite toteutui.

Mittarit

- Tyhjen tilojen osuus enintään neljä prosenttia.
 - » Tavoite/mittari toteutui, toteuma oli 3,16 prosenttia.

4 Käyttötalous

Kaupunkiympäristön toimialan kokonaisbudjetti muodostuu kolmesta talousarviokohdasta

1. **Kaupunkirakenne 31001**
2. **Rakennukset 31002**
3. **Asuntotuotanto 31003**

Toimiala jakautuu palvelukokonaisuuksiin ja palveluihin, jotka käyttävät edellä mainittujen talousarviokohtien rahoitusta.

Kaupunkiympäristön toimialan tilinpäätös

1 000 EUR	TUBU 2021	TP 2021
Myyntituotot	65 713	63 451
Maksutuotot	41 000	70 199
Tuet ja avustukset	210	2 022
- Vuokratuotot	808 980	823 784
- Muut tuotot	111 117	117 643
Muut toimintatuotot	920 097	941 427
Toimintatuotot yhteensä	1 027 020	1 077 099
Valmistus omaan käyttöön	15 500	11 429
Tulot yhteensä	1 042 520	1 088 528
Henkilöstökulut	106 738	100 169
Palvelujen ostot	161 759	172 259
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	47 109	50 400
Avustukset	1 494	1 506
- Vuokratulot	202 254	205 349
- Muut kulut	12 212	8 003
Muut toimintakulut	214 466	213 352
Toimintakulut yhteensä	531 566	537 686
Toimintakate	510 954	550 842
Poistot	265 470	283 513
Tulos	245 484	267 329

Kaupunkiympäristön toimialan brutto- ja nettobudjetoidut toiminnot: Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus, Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuus, Palvelut ja luvat palvelukokonaisuus sekä Hallinto- ja tukipalvelu palvelukokonaisuus.

Kaupunkirakenteen tilinpäätös

1 000 EUR	TUBU 2021	TP 2021
Myyntituotot	40 663	34 086
Maksutuotot	35 500	63 941
Tuet ja avustukset	210	2 014
- Vuokratuotot	279 730	289 151
- Muut tuotot	106 717	111 919
Muut toimintatuotot	386 447	401 070
Toimintatuotot yhteensä	462 820	501 111
Valmistus omaan käyttöön	3 500	2 462
Tulot yhteensä	466 320	503 573
Henkilöstökulut	75 834	71 970
Palvelujen ostot	100 811	113 196
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 539	5 684
Avustukset	1 494	1 506
- Vuokratulut	9 600	8 762
- Muut kulut	5 432	2 066
Muut toimintakulut	15 032	10 828
Toimintakulut yhteensä	198 710	203 184
Toimintakate	267 610	300 389
Poistot	105 425	123 258
Tulos	162 185	177 131

Talousarviokohta sisältää kaupunkiympäristön toimialan bruttobudjetoidut toiminnot: Maankäyttö ja kaupunkirakenne palvelukokonaisuus, osuus Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuudesta, Palvelut ja luvat palvelukokonaisuus sekä Hallinto- ja tukipalvelukokonaisuus.

(TUBU 2021: Ylitysoikeudet/hissiaavustukset on esitetty tiliryhmässä Avustukset)

31001 Kaupunkirakenne

Kaupunkirakenteen tuloarvio (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) oli talousarviossa 466,3 milj. euroa. Tulojen toteuma oli yhteensä 503,6 milj. euroa, joka ylitti talousarvion 37,3 milj. eurolla.

Tuloja toteutui budjetoitua enemmän muun muassa tonttien, rakennusten ja osakkeiden myyntien luovutusvoitoista, maankäyttökorvauksista ja maanvuokratuotoista. Lisäksi tuloja kertyi suunniteltua enemmän katutyöluvista, rakennusvalvontamaksuista sekä tapahtuma-aluevuokrista. Tuet ja avustukset ylittyivät johtuen osallisuusrahaston käyttöomaisuuden siirrosta toimialalle. Tuloja kertyi budjetoitua vähemmän muun muassa pysäköinninvalvonnan maksutulojen ja pysäköintivirhemaksujen osalta johtuen koronapandemiasta ja runsaslumisesta talvesta. Valmistus omaan käyttöön toteutui budjetoitua pienempänä.

Maan ja rakennusten sekä osakkeiden myynneistä kirjattiin kaupunkirakenteen talousarviokohtaan myyntivoittoja yhteensä noin 101,1 milj. euroa. Ulkoisista maanvuokrista kertyi tuloja noin 252,0 milj. euroa budjetin ollessa 246,0 milj. euroa.

Kaupunkirakenteella oli talousarviossa käytettävissä ylitysoikeuksineen 198,7 milj. euroa. Menojen toteuma oli 203,2 milj. euroa, ylittäen talousarvion 4,5 milj. eurolla.

Henkilöstömenot toteutuivat noin 3,9 milj. euroa budjetoitua pienempinä johtuen rekrytointiviiveistä sekä lomarahojen vaihdosta vapaaseen.

Palvelujen ostot ylittyivät noin 12,4 milj. euroa. Palvelujen ostoihin kirjattiin tiliryhmään Muut toimintakulut budjetoitu hulevesimaksu

(toteutuma 3,4 milj. euroa). Ylitystä aiheutui talvihoidon lisäkustannuksista noin 7,9 milj. euroa. Koronasta johtuvista puistojen puhtaanapidon kustannuksista, kasvillisuuden hoidon ja kunnossapidon lisäkustannuksista sekä leikkialueiden riskitekijöiden poistamisesta aiheutui ylitystä yhteensä 0,9 milj. euroa. Kaupunkitekniikan osalta lisäkustannuksia toteutui 0,9 milj. euroa johtuen muun muassa runsaslumisesta talven aiheuttamista korjaustoista sekä materiaalien hintojen noususta. Yleisten alueiden sopimusten indeksilyitykset olivat 0,3 milj. euroa. Katajanokanlaituri 4 rakennuksen purkukustannuksista aiheutui 1,5 milj. euron budjetoimaton menokirjaus. Alitusta palvelujen ostoissa toteutui noin 2,5 milj. euroa johtuen muun muassa Energiarenessanssi-ohjelman ja digitointiprojektien viivästymisistä sekä säästöistä virkamatkoissa, koulutusmenoissa ja ostopalveluissa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä avustukset ylittivät budjetin yhteensä noin 0,2 milj. eurolla; säästöä yleiskuluissa, ylitystä ulkovalaistuksen kustannuksissa johtuen muun muassa sähkön hintojen noususta. Hissiaavustukset toteutuivat jonkin verran budjetoitua suurempina, Smart & Clean -avustus toteutui suunniteltua pienempänä.

Vuokrakuluissa kertyi säästöä noin 0,8 milj. euroa.

Muut kulut alittivat tulosbudjetin noin 3,4 milj. euroa. Muihin kuluihin oli budjetoitu hulevesimaksu (3,6 milj. euroa), mikä kirjattiin tiliryhmään Palvelujen ostot. Muihin kuluihin kirjattiin Kalasataman Verkkoosaaren eteläosan liikusortuman vakuutuskorvauksesta johtuva menonoikaisu 0,5 milj. euroa. Ylitystä aiheutui pysäköinninvalvonnan sekä muiden luottotapoiden osalta yhteensä noin 0,7 milj. euroa.

31002 Rakennukset

Rakennusten sitova toimintakate oli 236,8 milj. euroa. Toteutunut toimintakate oli 243,6 milj. euroa ylittäen toimintakatetavoitteen 6,8 milj. eurolla.

Talousarvion mukainen tulotavoite (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) oli 552,8 milj. euroa. Tulojen toteuma oli yhteensä 563,9 milj. euroa ylittäen talousarvion 11,1 milj. eurolla.

Myyntituotot toteutuivat noin 6,7 milj. euroa budjetoitua suurempina johtuen KYMP-talon rakennuttamispalkkion arvioitua suuremmasta tuloutuksesta. Maksutuottoja kertyi noin 0,8 milj. euroa budjetoitua enemmän johtuen Kaskon Käyttäjäpalveluiden volyymin kasvusta. Vuokratuotot ja muut tuotot ylittivät budjetin noin 6,7 milj. eurolla. Sisäiset vuokratuotot toteutuivat 9,4 milj. euroa ja asuntovuokraus 2,7 milj. euroa budjetoitua suurempina. Ulkoiset vuokratuotot alittivat budjetin noin 4,9 milj. euroa ja Tukutorin osalta budjetti alittui noin 0,5 milj. eurolla. Valmistus omaan käyttöön -tulot toteutuivat noin 3,0 milj. euroa budjetoitua alhaisemmalla tasolla.

Menot ylittivät talousarvion mukaiset 316,0 milj. euroa noin 4,4 milj. eurolla.

Henkilöstökustannuksista muodostui säästöä rekrytointiviiveiden vuoksi yhteensä noin 2,0 milj. euroa.

Palveluiden ostot alittivat budjetin noin 1,6 milj. euroa. Säästöä kertyi noin 3,0 milj. euroa muun muassa kuntotutkimuksien, kunnosapitokorjauksien ja kiinteistönhoidon osalta sekä virkamatkoista ja koulutusmenoista. Kattolumien pudotus ja talviurakointi ylittivät budjetin 0,8 milj. euroa. IT-ohjelmistojen

(käyttö, ylläpito ja kehittäminen) osalta 0,6 milj. euroa siirtyi tilikarttaudistuksen yhteydessä vuokrista Palveluiden ostoihin.

Aineiden ja tarvikkeiden kulut ylittivät noin 3,2 milj. eurolla. Ylitys johtui erityisesti loppuvuoden kaukolämmön hinnan noususta. Lämpö toteutui 2,6 milj. euroa budjetoitua suurempana, sähkö ylitti budjetin 0,5 milj. euroa ja kalusto 0,4 milj. euroa. Vastaavasti vesi sekä kiinteistönhoidon aineet ja tarvikkeet toteutuivat budjetoitua alhaisempina yhteensä 0,3 milj. euroa.

Vuokratulot ylittivät budjetin noin 4,0 milj. eurolla. Toimitilojen vuokrat ylittyivät 5,5 milj. euroa ja asuntojen- ja palvelussuhdeasuntojen vuokrat 0,6 milj. euroa. Hoito- ja rahoitusvastikkeet alittivat budjetin noin 0,9 milj. euroa ja muut vuokratulot 1,2 milj. euroa (osa siirtyi tilikarttaudistuksen yhteydessä Palveluiden ostoihin).

Muut kulut ylittivät noin 0,8 milj. euroa (verot ja vahingonkorvaukset).

Rakennusten tilinpäätös

1 000 EUR	TUBU 2021	TP 2021
Myyntituotot	1 650	8 356
Maksutuotot	5 500	6 258
Tuet ja avustukset		8
- Vuokratuotot	529 250	534 633
- Muut tuotot	4 400	5 713
Muut toimintatuotot	533 650	540 346
Toimintatuotot yhteensä	540 800	554 968
Valmistus omaan käyttöön	12 000	8 967
Tulot yhteensä	552 800	563 935
Henkilöstökulut	24 499	22 481
Palvelujen ostot	56 500	54 932
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	41 500	44 652
Avustukset		
- Vuokratulot	192 000	196 006
- Muut kulut	1 500	2 311
Muut toimintakulut	193 500	198 317
Toimintakulut yhteensä	315 999	320 382
Toimintakate	236 801	243 553
Poistot	160 000	160 197
Tulos	76 801	83 356

Nettobudjetoitu talousarviokohta

Asuntotuotannon tilinpäätös

1 000 EUR	TUBU 2021	TP 2021
Myyntituotot	23 400	21 010
Maksutuotot		
Tuet ja avustukset		
- Vuokratuotot		
- Muut tuotot		11
Muut toimintatuotot	0	11
Toimintatuotot yhteensä	23 400	21 021
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Tulot yhteensä	23 400	21 021
Henkilöstökulut	6 405	5 718
Palvelujen ostot	4 448	4 132
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	70	64
Avustukset		
- Vuokratulot	654	581
- Muut kulut	5 280	3 626
Muut toimintakulut	5 934	4 207
Toimintakulut yhteensä	16 857	14 121
Toimintakate	6 543	6 900
Poistot	45	58
Tulos	6 498	6 842

Nettobudjetoitu talousarviokohta

31003 Asuntotuotanto

Asuntotuotannon sitova toimintakatetavoite oli talousarviossa 6,5 milj. euroa ja toteuma 6,9 milj. euroa, mikä ylitti toimintakatetavoitteen 0,4 milj. eurolla. Toimintakatteen ylitys on esitetty kirjattavaksi asuntotuotantorahastoon.

Asuntotuotannon tulot kertyvät rakennuttamispalkkioista. Vuodelle 2021 oli budjetoitu palkkioita 23,4 milj. euroa, joista toteutui 21,0 milj. euroa.

Käyttömenojen toteuma oli yhteensä noin 14,1 milj. euroa, alittaen talousarvion noin 2,7 milj. eurolla. Henkilöstökulut toteutuivat noin 0,7 milj. euroa pienempinä johtuen rekrytointivii-veistä. Palveluiden ostoista säästyi noin 0,3 milj. euroa lisä- ja muutostöiden osalta. Muut toimintakulut toteutuivat noin 1,7 milj. euroa pienempinä. Uudiskohteiden aloitusten (913/1500) toteutuessa alle suunnitellun, toteutui säästöjä oman käytön alv:ssa sekä rakennusai-kaisissa koroissa.

5

Määrä- ja taloustavoitteet

Tapahtumailmoitusten osalta ylitettiin sitova tavoite ulkoilmatapahtumien tapahtuma-aluevuokrauksen läpimenoajasta, jonka mediaanin tulisi olla viisi arkipäivää. Toteutunut mediaani oli kuusi arkipäivää. Korona on aiheuttanut tapahtumajärjestäjien keskuudessa empimistä ja sitä kautta hidastanut käsittelyä.

Ilmoituksia kadulla tehtävistä töistä (= katutyölupia) käsiteltiin vuonna 2021 yhteensä 7 334, joka oli merkittävästi enemmän kuin suoritetavoitteena ollut 6 600 katutyölupaa. Kadulla tehtävät työt siis jatkuivat yhtä vilkkaina kuin vuonna 2020, jolloin katutyölupia käsiteltiin 7 359 kappaletta.

Kaupunkimittauspalvelun vuoden 2021 talousarvion toiminnallisena tavoitteena oli, että sen neljän keskeisimmän palvelun toimitusaikojen keskiarvo on enintään 19 päivää. Suoritetavoitteiksi kirjattiin 650 kpl rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasitteita sekä 650 kpl uudisrakennusmittauksia. Sekä kestoajaka- että määrälliset tavoitteet täyttyivät.

Myönnettyjä asuntoja oli noin 7 550 kpl (v. 2020 vastaavasti 6800) ja valmistuneita asuntoja noin 7 100 kpl (7280). Aloitettuja

asuntoja oli noin 7 200, joten vuonna 2022 on odotettavissa edelleen vilkasta rakentamista.

Elintarvikevalvonnan tarkastustavoite ei toteutunut johtuen maaliskuussa ylimääräisenä tehtävänä tulleesta tartunta-tautilain mukaisesta valvonnasta. Elintarviketarkastusten tavoitteena oli vähintään 3 000 suunnitelmallista tarkastusta ja toteuma 2 450. Tartuntatautilain mukaisia tarkastuksia tehtiin elintarviketurvalisuus- ja ympäristöterveysyksiköissä yhteensä 733. Elintarvikehuoneistojen ilmoitusten käsittelyaika toteutui suunnitellusti.

Ympäristöterveysyksikön suunnitelmallisten tarkastusten määrätavoite 800 ylittyi, kun tarkastuksia tehtiin yhteensä 902. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston Valviran valtakunnallisesti suositamiin tarkastustihe- yksiin ei päästy.

Viiden päivän suoritetavoite vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiajasta saavutettiin.

Kaupunkiympäristön toimialan yksikkökustannuslaskenta kattaa noin 90 prosenttia toimialan käyttömenoista.

Yksikkökustannuksiin sisältyvät muuttuvat kustannukset sekä suoritemäärästä riip-

Kuva: Riku Pihlanto

Kuva: Roni Rekomaa

pumattomat kiinteät kustannukset. Lisäksi yksikkökustannuksiin on laskettu mukaan toimialan hallinto- ja tukipalvelukustannukset. Nämä kustannukset on kohdistettu palveluille ja yksikkökustannuksille vyörytysmenetelmällä.

Toimialalla tuottavuutta (2019–2021) seurataan yksikkökustannusten kautta talousarvio-kohdittain, ja edellä mainitulla ajanjaksolla Kaupunkirakenteen tuottavuus parani jonkin verran. Yksikkökustannusten kehitys vaihtelee vuosittain. Esimerkiksi sääilmiöt ja energiakustannusten voimakas nousu vaikuttavat kehitykseen.

Yleisten alueiden, katujen ja puistojen yksikkökustannukset toteutuivat vuonna 2021 budjetoitua korkeampina johtuen runsaslumisen talven lisäkustannuksista sekä koronasta johtuvista ylimääräisistä puhtaanpidon kustannuksista. Yksikkökustannusten ylitys budjettiin nähden johtui myös suoritemäärien toteutuessa alle tavoitteen kuten Kustannukset/luovutettujen tonttien kerrosala sekä Kustannukset/pysäköinninvalvonnan valvontatapahtumaindeksi, jonka osalta myös kustannukset ylittivät jonkin verran budjetin.

Seuraavat yksikkökustannukset toteutuivat budjetoitua pienempinä johtuen suoritemäärien kasvusta ja/tai kustannusten toteutumisesta alle budjetin: Kustannukset/tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala (brutto), Kustannukset/rakennusvalvonta-asioiden suoritteet, Kustannukset/kaupunkimittauksen muunnettu suorite.

31002 Rakennukset

Tilakannan yksikkökustannus toteutui jonkin verran budjetoitua pienempänä johtuen suoritemäärän (tiloja vuokrauksessa m²) kasvusta. Tuottavuuden kehityksessä (2019–2021) näkyi vuokratukustannusten sekä energiakustannusten nousu.

31003 Asuntotuotanto

Asuntotuotannon yksikkökustannus toteutui budjetoitua suurempana johtuen suoritemäärän (rakennutettujen uusien ja peruskorjattujen asuntojen määrä) jäädessä alle suunnitellun. Lisäksi kaupungin omassa asuntotuotannossa tehtävät etupainotteiset resurssipanostukset näkyivät epäedullisesti tuottavuuden kehityksessä (2019–2021).

6 Investoinnit

Kiinteä omaisuus, TA-kohta 801

8 01 50 Kiinteistöjen myynnit

Vuonna 2021 tehtiin yhteensä 55 kauppaa, yhteisaltaan 100 ha ja yhteiskauppahinnaltaan 104 milj. euroa. Yksi kauppa oli osakeyhtiömuotoinen ja sen maapohjan osuus oli noin 1,3 milj. euroa. Mynneistä taseeseen kirjattava arvo oli 6,7 milj. euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjattiin talousarviokohdan Kaupunkirakenne.

Helsingin alueella kaupunki myi yhteensä 6,0 ha maata 103 milj. eurolla. Myydylä alueella on 44 000 k-m² uutta asuin- ja 19 000 k-m² uutta yritysrakennusoikeutta. Myynnin painopiste oli Jätkäsaaren-Hietalahden ja Kalasataman ja Pasilan projektialueilla, jotka toivat noin 57 prosenttia tontinmyyntituloista. Vastaavasti 11 suurinta kauppaa (20 prosenttia kaupoista) toivat noin 70 prosenttia tontinmyyntituloista. Suurin yksittäinen kauppa, 17 milj. euroa oli Katajanokanlaituri 4:n hotelli- ja toimistotontin myynti Varmalle.

Kaupungin ulkokunnissa omistamien maiden tulevaa käyttö- ja omistamistarvetta on

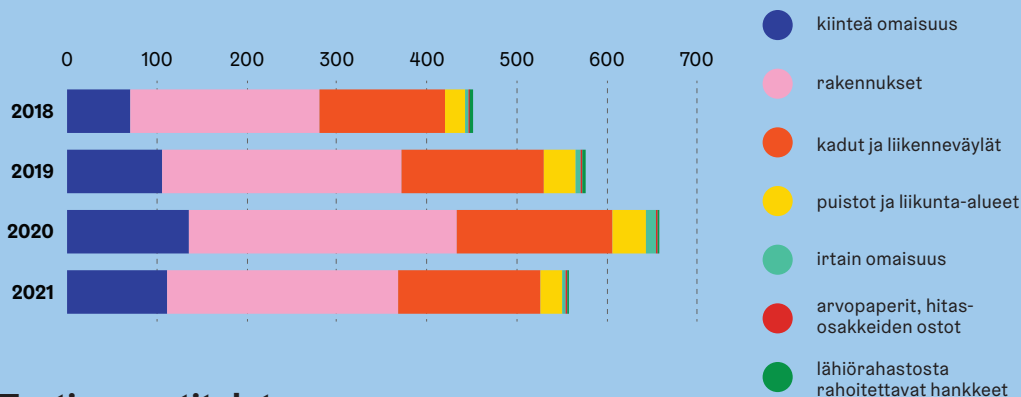
kartoitettu ja päivitetty siltä osin, kun kaupungin oma käyttö on päättynyt tai päättymässä. Kaupungille tarpeettomiksi käyneiden kiinteistöjen myyntiä on jatkettu painopisteen ollessa asemakaavatonteilla ja rakennetuilla sekä perintönä tulleilla kiinteistöillä, joista saatavat tulot on osoitettu tiettyyn käyttöön. Ulkokunnissa kaupunki myi viidellä kaupalla yhteensä 7,4 ha maata 1,1 milj. eurolla. Myydyt kohteet olivat rakentamattomat.

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

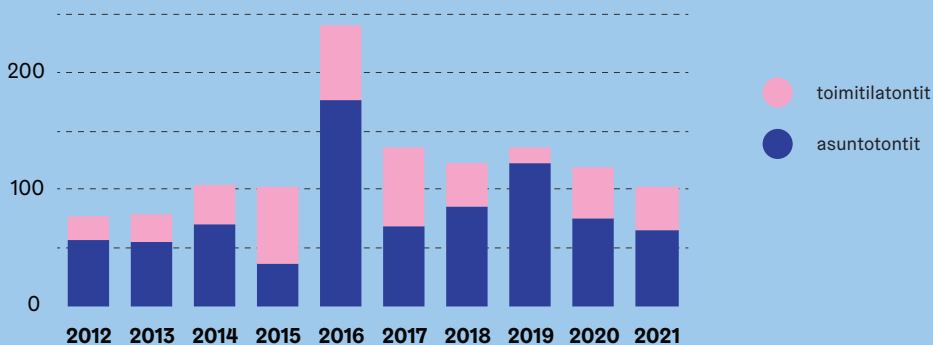
Kiinteistöjen ostoihin ja lunastuksiin, vuokra sekä kaavoitus- ja täydennysrakentamiskorvauksiin oli talousarviossa osoitettu 13,5 milj. euron lisäksi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty 6,0 milj. euron ylitysoikeus, yhteensä 19,5 milj. euroa.

Vuoden 2021 aikana ostettiin yhteensä 19 kaupalla kiinteistöjä yhteispinta-alaltaan

Investointimenot (miljoonaa euroa)

Tontinmyyntitulot (miljoonaa euroa)

seitsemän ha ja yhteiskauppahinnaltaan 7,8 milj. euroa. Kaupat jakautuivat seuraavasti:

- » Strategista maanhankintaa (raaka- maata) noin 2,7 ha ja 5,1 milj. euroa
- » Operatiivista maanhankintaa (asema- kaavojen toteuttamiseksi) noin 4,3 ha ja 2,4 milj. euroa
- » Kaupungin vuokratontin vuokraoikeuden kauppa (uuden ns. MAPO2-linjauksen mukainen menettely, ent. täydennysra- kentamiskorvaus) noin 0,2 ha ja 0,3 milj. euroa

Määrärahoja jäi käyttämättä yhteensä noin 9,4 milj. euroa, koska vuonna 2020 päätök- sentekoon tuotu vuokratonttien täydennysra- kentamisen linjauspäätös viivästyi huhtikuun loppuun, sen implementointi osoittautui ennakoitua työläämmäksi ja vanhojen sekä uusien hankkeiden kiinnostus ylitti odotukset. Päätöksiä ja neuvottelutuloksia on yhteensä 0,5 milj. euron edestä ja lainvoimaisissa ase- makaavoissa on viimeistelyvaiheessa olevia vuokratonttien kauppoja/täydennysrakenta- miskorvauksia arviolta noin 13,4 milj. euron edestä. Ne mahdollistavat yhteensä noin 74 000 kem2:n rakennusoikeuden toteuttamista.

8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden esirakentamiseen oli käytettävissä 69,3 milj. euroa, 13,8 milj. euroa ylitysoikeutta ja 0,35 milj. euroa siirtomäärä- rahaa, yhteensä 83,45 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 68,3 milj. euroa.

Kamppi-Töölönlahden esirakentamiseen ei ollut osoitettu talousarviomäärärahaa. Käyttö

oli 0,012 milj. euroa. Määräraha käytettiin alueen jatkosuunnitteluun ja näytteenottoihin. Ylitys katettiin Pasilan esirakentamisen käyttämättä jäävästä määrärahasta.

Länsisatamaan oli käytettävissä 10,8 milj. euroa, 0,35 milj. euroa Länsisataman puis- toista käyttämättä jäänyttä määrärahaa ja yli- tysoikeutta 5,2 milj. euroa, yhteensä 16,35 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 11,5 miljoonaa euroa. Länsisatamassa merkittävimmät koh- teet olivat Hernesaaren itärannan esiraken- tamisurakka ja Länsisataman alueen pilaantu- neiden maiden kunnostus eri kohteissa, näistä yksittäisenä suurimpana kohteena We Land -hankkeen pilaantuneiden maiden kunnostus. Ylityspaineista johtuen Hernesaaren pudos- tustiivistysurakkaa myöhennettiin. Ennustettu ylitystarve ei toteutunut, koska Hernesaaren itärannan ruoppausurakkaa ei pystytty teke- mään kokonaisuudessaan louheen puutteen vuoksi ja siksi myös kohteessa merkittäviä rakennuskustannuksia aiheuttavat reunara- kenteet jäivät toteutumatta. Viivästyksellä ei ole vaikutusta asuntotuotannon toteutukseen Hernesaaressa.

Kalasadaman esirakentamiseen oli käytettä- vissä 45,5 miljoonaa euroa ja ylitysoikeutta 4,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 44,9 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet olivat Verk- kosaaren pohjoisosan esirakentamisurakan valmistuminen noin vuoden etuajassa ja Nihdin asuntorakentamisen aloituksen varmistami- nen. Ennustettu ylitystarve ei toteutunut, koska Tiilisen kaasukellon peruskorjaushank- keen telineiden purku ja sitä kautta viimeisten maksuerien toteutuminen viivästyi vuoden 2022 puolelle. Tämän lisäksi Verkkoosaaren pohjoisosan ja Vilhonvuorenkadun jatkeen rakennushankkeiden esirakennusvaiheen

urakoiden kustannukset toteutuivat arvioitua alhaisempina

Kruunuvuorenrantaan oli käytettävissä 3,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 4,3 milj. euroa. Määräraha käytettiin Laajasalontien esirakentamiseen, Kruunuvuoren asema-kaava-alueen katujen esirakentamiseen ja Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston esirakentamiseen. Kaikilta edellä mainituilta alueilta löytyi ja niillä käsiteltiin pilaantuneita maa-aineksia ja työmaavesiä. Lisäksi kiviaineksen välivarastointitoiminta jatkui alueen eteläkärjessä, Koirasaarilla. Ylitys katettiin muilta projektialueilta käyttämättä jääneellä määrärahalla.

Kuninkaankolmion esirakentamiseen oli käytettävissä 2,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 1,4 milj. euroa. Merkittävin kohde oli Palettilammen pohjan esirakentaminen. Määräraha alittui, koska Palettilammen toteutuksen urakka siirtyi vuodelle 2022 vesilupapäätöksen viivästyisestä johtuen. Lisäksi Palettilammen pohjan esirakentamisen toteutuksessa saavutettiin kustannussäästöjä. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Pasilan esirakentamiseen oli käytettävissä 2,8 milj. euroa ja 3,7 milj. euroa ylitysoikeutta, yhteensä 6,5 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 5,1 milj. euroa. Määräraha käytettiin pääasiassa Ilmalantorin ja Ratapihakortteleiden esirakentamiseen. Talousarviossa osoitetun määrärahan ylitys johtui Ilmalan raitiotieyhteyteen liittyvän Ilmalantorin merkittävistä suunnitelmamuutoksista sekä lisä- ja muutostöistä. Ilmalantorin pohjaolosuhteet poikkesivat huomattavasti suunnittelun aikana arvioidusta. Käyttämättä jääneellä ylitysoikeudella katettiin

projektialueiden esirakentamisen muiden alakohtien ylitystarpeita.

Uusien projektialueiden ja muun täydennysrakentamisen edellyttämiin selvityksiin, toimenpiteisiin ja esirakentamiseen oli käytettävissä 0,3 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 0,463 milj. euroa, joka ylitti käytettävissä olevan määrärahan 0,163 milj. euroa. Määräraha käytettiin uusien projektialueiden teknistaloudellisten suunnitelmien tekemiseen. Ylitys katettiin Pasilan esirakentamisen käyttämättä jäävästä määrärahasta.

Malmilla oli käytettävissä 3,1 milj. euroa, josta käytettiin 0,6 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin maakaasun runkoputken, tilapäisen lumenvastaanottoaikan ja alueen pohjanvahvistusmenetelmien suunnitteluun sekä pilaantuneiden maiden ja pohjaolosuhteiden tutkimiseen. Määrärahaa jäi käyttämättä, koska maakaasun runkoputken urakan käynnistyminen viivästyi lupakäsittelyjen viiveistä johtuen. Lisäksi Gasgrid ei laskuttanut osuuttaan vuonna 2021, ja laskutusviiveestä johtuen kulut kirjautuvat vuodelle 2022. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022. Viivästyksellä ei ole vaikutusta asuntotuotannon toteutukseen Hernesaarella.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Tonttien ja muiden kuin projektialueiden esirakentamiseen oli käytettävissä 26,0 milj. euroa, siirtomäärärahaa 1,1 milj. euroa sekä Kruunusillat-hankekokonaisuudelle myönnettyä ylitysoikeutta 8,7 milj. euroa ja muille hankkeille myönnettyä ylitysoikeutta 5,7 milj. euroa eli yhteensä 41,5 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 35,79 milj. euroa.

Määrärahaa käytettiin pilaantuneiden maiden puhdistamiseen, johtosiirtoihin, rakennusten purkuun ja muuhun esirakentamiseen. Vuoden 2021 merkittävimmät kohteet olivat Hakaniemen huoltopihan esirakentaminen, Hakaniemi–Merihaka alueen Kruunusillat-hankekokonaisuuden liittyvien hankkeiden esirakentaminen, Raide-Jokerin liittyvien hankkeiden esirakentaminen, Tulppakujan varrella sijaitsevan tontin tuhkatäyttöjen poistaminen johtosiirtojen yhteydessä sekä Muusanpolun korttelin maansisäisten rakenteiden purkamisen. Lisäksi vuonna 2021 käynnistyi useiden yksittäisten asuntotonttien tai -kortteleiden vaatimia maaperän kunnostuksia, johtosiirtoja ja erilaisten rakennusten purkutöitä. Määrärahan ylitys johtui Kruunusillat-hankekokonaisuuden Hakaniemen esirakentamisen välttämättömien liittyvien hankkeiden käynnistämisestä. Määrärahan alitus ennusteeseen nähden johtui geoteknisten tutkimusten sekä Kruunusillat-hankekokonaisuuden liittyvien esirakennuskustannusten arvioitua vähäisem-

mästä laskutuksesta ja Muusanpolun maansisäisten rakenteiden purkutöiden etenemisen viivästyemisestä.

Rakennukset, TA-kohta 802

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2021 oli osoitettu yhteensä 271,38 miljoonaa euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun oli varattu 144,25 miljoonaa euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 127,13 miljoonaa euroa.

Vuonna 2021 talonrakennusmäärärahaa käytettiin 255,62 milj. euroa, eli 94 prosenttia budjetoidusta määrärahasta. Investointimäärärahasta jäi käyttämättä 15,76 milj. euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Vuonna 2021 valmistuneita vuokrahankkeita ovat Suuntimonpuiston monitoimitalo ja Resson peruskoulu ja lukion lisätilat.

Merkittävimmät vuokra-kohteet ovat Metsolan ja Maatullin ala-asteen korvaavat uudisrakennukset, Luonnontiedelukio sekä Keskustan, Haagan ja Malmin perhekeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset. Myös Siltämäen uusi korvaava koulu- ja päiväkotihanke suunnitellaan toteutettavaksi vuokrahankkeena.

Laakson yhteissairaala, seniorikeskukset ja kehitysvammaisten asuntoryhmät, Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat, Apollon yhteiskoulu, Englantilaisen koulun ja Rudolf Steiner -koulun uudet tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta.

Seuraavien hankkeiden aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnittelun aikataulun

mukaisesti ja investointimäärärahaa jäi käyttämättä 2,25 milj. euroa: Myllypuron peruskoulu ja Mäkelänrinteen lukio.

8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Vuoden 2021 määräraha oli 144,25 milj. euroa. Vuodelle 2021 ei ole myönnetty ylitysoikeutta, koska vuodelle 2020 varattu määräraha käytettiin kokonaisuudessaan.

Vuonna 2021 uudis- ja lisärakennushankkeisiin käytettiin 126,26 milj. euroa eli 89 prosenttia budjetoidusta määrärahasta.

Myllypuron peruskoulun laajennushanke eteni aikataulun mukaisesti, hankkeen 2021 vuoden laskutus poikkeaa talousarviosta. Mäkelänrinteen lukion kokonaisurakka valmistui aikataulussa ja hankkeen varauksista osa jäi käyttämättä. Syynä hyvä yhteistyö projektin eri osapuolten välillä ja hyvä toteutusvaiheen suunnittelu.

Teknisen johtajan päätöksellä 26.1.2022 siirrettiin Myllypuron peruskoulun ja Mäkelänrinteen lukion laajennushankkeille varattua määrärahaa 2,25 milj. euroa kohdentamattomiin korjaushankkeisiin.

Uudisrakennushankkeille varatusta investointimäärärahasta jäi käyttämättä 15,7 milj. euroa.

Käyttämättä jäävä määräraha on siirtyvää investointirahoitusta, joka tarvitaan vuonna 2021 valmistuneiden uudisrakennushankkeiden takuuaikaisiin velvoitteisiin ja hankkeisiin, joiden laskutus on myöhentynyt ja hankkeet jatkuvat vuonna 2022, esimerkiksi Lpk Hopealaakson uudisrakennus, Vuosaaren

lukio, Lpk Kukkanitiin korvaava uudisrakennus ja Finlandiatalon väistöilarakennus sekä Hakaniemen kauppahallin maanalainen huoltopiha. Lisäksi hankkeen aloitusedellytykset eivät osassa hankkeita toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti muun muassa rakennuslupavalitusten takia ja se on osaltaan aiheuttanut viivästymisiä aikatauluihin, esimerkiksi Oulunkylän ala-aste ja päiväkodin laajennus ja Hyvösen lastenkodin korvaava uudisrakennus.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti 11.1.2022 kaupunginhallitukselle, että vuodelta 2021 käyttämättä jääneet investointimäärärahat saadaan käyttää keskeneräisten ja siirtyneiden hankkeiden toteuttamiseen vuoden 2022 talousarvion ylitysoikeutena.

Vuonna 2021 valmistuneita uudisrakennushankkeita ovat Mäkelänrinteen lukion laajennus ja perusparannus, Vuosaaren lukion korvaava uudisrakennus, Myllypuron peruskoulun laajennus, Pirkkolan korvaava jäähalli ja lastenpäiväkotit Hopealaakson uudisrakennus ja korvaavat lasten päiväkodit Louhikko ja Kukkanitiin.

Merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat uudisrakennushankkeet ovat Helsingin kielilukion korvaava uudisrakennus, Pakilanpuiston allianssi, Puotilan ala-asteen koulun uudisrakennus, lastenpäiväkotit Verkkoosaari ja korvaavat lasten päiväkodit Isoniitti ja Vaapukka.

Vuonna 2021 jatkui useiden uudisrakennushankkeiden suunnittelu, muun muassa Kottby grundskolan, Oulunkylän ala-asteen ja päiväkodin sekä uusien alueiden palvelurakennusten suunnittelu muun muassa Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Kruunuvuorenrannan keskus koulu, päiväkotit ja liikuntatilat, Kunin-

kaantammen peruskoulu ja päiväkotit sekä korvaavat lasten päiväkodit Longinoja, Nuotti, Pelimanni ja Tiuku ja uudet lasten päiväkodit Honkasuo ja Sompasaari.

8 02 02 Korjaushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Korjausrakentamishankkeisiin oli talousarviossa varattu 127,13 milj. euroa. Vuodelle 2021 ei ole myönnetty ylitysoikeutta koska vuodelle 2020 varattu määräraha käytettiin kokonaisuudessaan.

Vuonna 2021 korjausrakentamiseen käytettiin 129,29 milj. euroa eli korjausrakentamiseen osoitettu määräraha käytettiin 102 prosenttia. Ylityksen kattamiseksi teknisen johtajan päätöksellä 26.1.2021 siirrettiin uudisrakentamishankkeille varatusta määrärahasta 2,25 milj. euroa korjaushankkeisiin.

Seuraavien hankkeiden aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti: Käpylän peruskoulu, Pohjois-Haagan ala-aste, Etu-Töölön lukio, Kallion ala-aste ja Lauttasaaren ala-aste.

Em. hankkeille osoitetusta määrärahasta jäi käyttämättä 27,6 milj. euroa. Käyttämättä jäävä määräraha on ohjelmoitu uudelleen kohdentamattomille korjaushankkeille ja Aleksis Kiven peruskoulun sekä Kallion lukion perusparannushankkeiden hankehintojen korotukselle.

Aleksis Kiven peruskoulun perusparannushankkeen hankehinta on nostettu 2 milj. eurolla 33,5 milj. euroon sekä Kallion lukion perusparannushankkeen hankehinta on nostettu 3,9 milj. eurolla 17,1 milj. euroon. Hankkeiden enimmäishinnan määrittelyssä oli varauduttu tavanomaisiin perusparannus-

hankkeessa esiintyviin muutostöihin. Aleksis Kiven peruskoulun ja Kallion lukion perusparannushankkeiden hankehinnat ovat korotettu yhteensä 5,9 milj. eurolla.

Muihin korjausrakentamishankkeisiin, talousarvion alakohtaan 8 02 02 06, sisältyi 20,2 milj. euroa, joka oli osoitettu kaikkien toimialojen kohdentamattomille korjaustöille. Suoraan kohdentamattomille korjaustöille osoitettu määräraha 20,2 milj. euroa ja uudisrakentamisesta korjausrakentamiseen siirretty 2,25 milj. euroa sekä Aleksis Kiven peruskoulun ja Kallion lukion perusparannushankkeiden hankehintojen korotuksien jälkeen käyttämättä jäänyt korjausmääräraha 21,7 milj. euroa (27,6 milj. euroa – 5,9 milj. euroa) yhteensä 44 milj. euroa osoitettiin kohdentamattomille korjaustöille. Kohdentamattomat korjausmäärärahat käytettiin rakennusosien ja laitteiden ennakoiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen tilojen pitämiseksi käyttökunnossa ja lisävaurioiden välttämiseksi sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä.

Kestävän kehityksen ja energiainvestointeihin on varattu 2,5 milj. euroa. Näille hankkeille osoitetuista määrärahoista käytettiin 1,0 milj. euroa.

Vuonna 2021 valmistuneita korjausrakentamishankkeita ovat Aleksis Kiven peruskoulu, Etu-Töölön lukion, Kruununhaan yläasteen koulun perusparannukset.

Merkittävimpiä rakentamisvaiheissa olevia korjaushankkeita ovat Kallion lukion, Lauttasaaren, Pohjois-Haagan, Tahvonlahden ja Tehtaankadun ala-asteiden sekä Hakaniemen kauppahallin perusparannukset.

Suunnitteluvaiheessa oli myös lukuisia hankkeita muun muassa Kontulan ja Maunulan ala-asteen koulujen perusparannus ja laajennushankkeet, Grundskolan Norsen Cygnaeus-enheten, Hoplaxskolan Lokkalandantie 9 toimipisteen, Pihlajiston ala-asteen, Taivallahden peruskoulun, Vallilan ala-asteen, Oulunkylän urheilupuiston, Fennian talon ja Finlandiatalon perusparannukset.

8 02 03 Kaupungintalokortteli, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Kaupungintalon korttelin kehittämiseksi ei ole osoitettu talousarviomäärärahaa vuonna 2021. Torikorttelien julkisivuvalaistus ja opasteiden yleissuunnitteluhanke on alkuperäisestä aikataulusta poiketen jatkunut vuonna 2021.

Kadut ja liikenneväylät, TA-kohta 803

Katu- ja liikenneväylähankkeisiin oli talousarviossa 156,4 milj. euroa, ja käytettävissä oli vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa yhteensä 1,552 milj. euroa. Lisäksi Kruunusillat-raitiotien valmistelevalle tölle annettiin oikeus ylittää talousarvion määräraha 8,0 milj. euroa, Kruunusillat-siltaurakka 2,6 milj. euroa, Kalasataman kadut 1,1 milj. euroa ja jalankulun ja pyöräilyn väylät 2,1 milj. euroa. Käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 171,752 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 159,0 milj. euroa.

8 03 01 Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Uudisrakentamiseen, perusparantamiseen sekä muihin investointeihin oli talousarviossa varattu 76,6 milj. euroa. Kruunusilltojen liittyviin hankkeisiin oli osoitettu lisäksi 6,1 milj. euron ylitysoikeus ja jalankulun ja pyöräilyn väyliin 2,1 milj. euron ylitysoikeus eli yhteensä 84,8 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 80,7 milj. euroa.

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen oli käytettävissä 26,9 milj. euroa ja ylitysoikeutta 6,1 milj. euroa, yhteensä 30,5 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 27,0 milj. euroa.

Uudisrakentamisen määrärahaa käytettiin asuntotuotannon edellyttämien katujen rakentamiseen suurpiirien alueella. Merkittäviä uudisrakentamiskohteita olivat Koskelan sairaalan alue, Jakomäen keskiosan alue, Fallkullan kiilan alue, Työnjohtajankadun kortteleiden alue, Mosaiikkikuja ja -raitti sekä Kruunusilltojen toteuttamiseen liittyvät katuhankkeet Hakaniemessä. Merkittävimpiä suunnittelukohteita olivat Huopalahdenportti, Hakaniemi ja Merihaka, Katariina Saksilaisen katu sekä Vanhan Helsingintien alue. Uudisrakentaminen sisältää myös tarvittavat katujen ulkovaalaistus- ja liikennevaloinvestoinnit. Vanhan Porvoontien meluesteen suunnittelua jatkettiin välillä Suurmetsäntie–Heikinlaakson tie.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.8.2021 Kruunusillat-hankkeen valmistelevien töiden

lisämäärärahan 6,1 milj. euroa. Lisäksi vuonna 2021 alkavaksi suunniteltuja urakoita viivästytettiin annetussa määrärahaaamissa pysymiseksi, muun muassa Huopalahden aseman ympäristön muutostyöt siirrettiin vuodelle 2022.

Määrärahan alitus ennustetusta johtuu yksittäisten hankkeiden viivästyminen tai siirtymisestä myöhemmin toteutettaviksi. Jokerikorttelin tilapäisten liikennejärjestelyjen toteutus siirtyi vuodelle 2022. Hiekkarannan tien urakan toteutus viivästyi Taivallahden kylpylähankkeen mahdollisista suunnitelmamuutoksista johtuen. Fallkullan kiilan asuntotuotannon edellytysinvestoinnit olivat ennakoitua alhaisemmat. Käskynhaltijantien alueen urakat viivästyivät maanvuokrasopimuksellisista syistä. Pirjontien urakka viivästyi Raide-Jokerin tilavarauksista ja Larin Kyöstin tien urakka käynnissä olleen talonrakennustyömaan johdosta. Rakentamisaikataulujen viiveillä ei ole vaikutusta asuntotuotannon toteutumiseen suunnitellussa aikataulussa.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin oli käytettävissä 46,7 milj. euroa ja ylitysoikeutta 2,1 milj. euroa, yhteensä 48,8 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 51,2 milj. euroa. Ylitys katettiin määrärahasiirrolla katujen uudisrakentamisesta käyttämättä jääneistä määrärahoista.

Katujen peruskorjaukseen oli käytettävissä 8,0 milj. euroa, ja määrärahaa käytettiin 9,3 milj. euroa. Merkittävimpiä katujen peruskorjauksenhankkeita olivat Hietaniemenkadun pohjoispuolen koivukujan uusiminen ja jalkakäytävän kunnostus sekä Suomenlinnan

katujen peruskorjaus, joka jatkuu vuonna 2022. Hankkeiden toteutus tarkoituksenmukaisina urakkakokonaisuuksina aiheutti katujen peruskorjaukseen osoitetun määrärahan ylityksen.

Malminkartano-Kannelmäki-kaupunkiuudistusalueella käynnistyi Kannelmäen asemaympäristön sekä Malminkartanon aseman eteläpuolen ympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelu. Malmin kaupunkiuudistusalueella Vanhan Helsingintien alueen suunnittelua jatkettiin. Mellunkylän kaupunkiuudistusalueella Kontulan keskuksen Keinulaudantien korttelin ympäristön viimeistelyt valmistuivat.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjauksista. Vuonna 2021 käynnistettiin Senaatintorin valaistuksen uusiminen ja Itävälän huonokuntoisten valaisinpylväiden uusinta. Lisäksi vanhoja ulkovalaisimia vaihdettiin LED-valaisimiksi hankkeiden peruskorjauksen yhteydessä.

Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden peruskorjaukseen ja uusimiseen oli käytettävissä 6,0 milj. euroa, josta käytettiin 4,7 milj. euroa. Määrärahalla peruskorjattiin Paciuksenkadun silta. Hakaniemensillan uusimisen suunnittelua jatkettiin Kruunusillat-hankkeen yhteydessä, ja urakan valmistelevat työt käynnistyivät. Perusparantamisen ylityspaineista johtuen Rajasaarensillan uusimisurakka siirrettiin alkavaksi vuonna 2022.

Päällysteiden uusimiseen oli käytettävissä 4,0 milj. euroa, josta käytettiin 3,8 milj. euroa.

Joukkoliikenteen kehittämiseen oli käytettävissä 3,0 milj. euroa, josta käytettiin 2,9 milj. euroa. Määrärahalla mahdollistettiin sähköbussiliikenteen käynnistyminen uusilla

runkolinjoilla 20, 30 ja 40 sekä toteutettiin liittymä- ja pysäkkijärjestelyitä runkolinjalla 570 (Mellunmäki-Tikkurila). Lisäksi jatkettiin Korppaanmäentien-Nauvontien katusuunnittelua, joka mahdollistaa oikea-aikaisen raideyhteyden Ruskeasuon tulevalle raitiovau- nuvarikolle.

Liikennejärjestelyhankkeisiin oli käytettävissä 6,2 milj. euroa, josta käytettiin 5,8 milj. euroa. Määrärahaalla suunniteltiin ja toteutettiin turvallisuutta edistäviä liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyitä. Merkittävimpiä hankkeita olivat Raide-Jokeriin liittyvät katuympäris- tömuutokset, Vuosaaren biopolttolaitoksen liikennejärjestelyt Satamakaarella ja Suuntimopuiston koulun liikennejärjestelyt Suutarilassa. Paciuksenkadun liikennejärjestelyjen suunnittelua Siltasairaalan kohdalla jatkettiin. Lisäksi jatkettiin vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvontapisteiden asennusta sekä uuden tieliikennelain mukaisia liikennemerkkimuutoksia. Älyliikenteen järjestelmien kehittämistä rahoitettiin osin innovaatorahastosta.

Pyöräilyn ja jalankulun väyliin oli käytettävissä 19,5 milj. euroa ja ylitysoikeutta 2,1 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 24,8 milj. euroa. Määräraha käytettiin pyöräliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseen sekä baanaverkon laajentamiseen joko erillisinä hankkeina tai raidehankkeiden yhteydessä. Suurimmat investoinnit kohdistuivat Kansalaistori-Kaisaniemi-pääradan alikulkukäytävän (Kaisantunneli) ja Caloniuksenkatu-Runeberginkatu-Helsinginkatu (Kasin katutyöt) -urakoihin. Lisäksi määrärahaalla toteutettiin Raide-Jokeriin kuuluvia hankkeita, mutta Raide-Jokeriin kiinteästi liittyviä jalankulkua ja pyöräilyä parantavia hankkeita. Merkittävimpiä suunnittelukohteita olivat

Mannerheimintie välillä Helsinginkatu-Päivärinnankatu, Itäbaanan jatko ja Kantakaupungin pyöräliikenteen yksisuuntaistamisjärjestelyt. Uusia pyöräpysäköintipaikkoja rakennettiin 910 kappaletta.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muihin investointeihin oli käytettävissä 3,0 milj. euroa, määrärahaa käytettiin 2,4 milj. euroa.

Täytemaan vastaanottoaikkojen määräraha käytettiin kaivumaiden hyödyntämishojelman mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottoaikkojen toteuttamiseen.

Lumen vastaanottoaikkojen ja hiekkasiilojen investointimäärärahoilla kehitettiin lumen lähivastanottojärjestelyjä ja nykyisiä vastaanottoaikkoja sekä nykyisten hiekoituspelien varastosilojen ja suolavarastojen perusparannuksia. Herttoniemen lumen vastaanottoaikkan sulamisvesien käsittelyä ei voitu toteuttaa suunnitellusti toimenpidelupakäsittelyn viiveestä johtuen.

Yleisten käymälöiden rakentamisen määrärahaalla toteutettiin yksi uusi yleinen käymäläyksikkö Alppipuistoon.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahaalla suunniteltiin Vanhakaupunginkosken itähaaran kunnostusta, Mustapuron hulevesien viivytysratkaisuja sekä Itäväylän alittavan rummun uusiminen. Ylityspaineista johtuen Haaganpuron padon purku ja puron alajuoksun ennallistaminen siirrettiin alkavaksi vuonna 2022.

8 03 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden katuihin oli käytettävissä 77,9 milj. euroa ja vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,945 milj. euroa. Kruunusillat hankekokonaisuuteen oli lisäksi osoitettu 4,5 milj. euron ylitysoikeus sekä Kalasataman katurakentamiseen 1,1 milj. euron ylitysoikeus ja 1,0 milj. euron siirtomääräraha. Määrärahaa oli käytettävissä yhteensä 85,445 milj. euroa, josta käytettiin 77,4 milj. euroa.

Kamppi-Töölönlahteen oli käytettävissä 0,2 milj. euroa ja määrärahaa käytettiin 0,04 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin Kansalaistorin korjauksiin. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin muille projektialueille.

Länsisatamaan oli käytettävissä 16,1 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 14,9 milj. euroa. Länsisatamassa merkittävimmät kohteet olivat Telakkarannan alueen kadut, Kaapeliaukio, Jätkäsaaren alueen pintarakenneurakat ja Atlantinsilta. Merkittävimpänä syynä määrärahan alitukseen olivat esirakentamisen ylityspaineista johtuen käynnissä olleiden katu-urakoiden lisätöiden ja alueiden viimeistelytöiden siirtäminen tehtäväksi vuonna 2022. Lisäksi määräraharavetta vähensi käynnissä olleiden urakoiden etenemisen viivästyminen, joka johtui pääosin liittyvien hankkeiden, kuten asuinrakennushankkeiden, aikataulujen muuttumisesta. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Kalasatamaan oli käytettävissä 11,4 milj. euroa sekä ylitysoikeutta 1,1 milj. euroa ja siirtomäärärahaa 1,0 milj. euroa, yhteensä 13,5 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 13,46 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet olivat Vilhovuorenkä-

dun jatke, Verkkoosaaren eteläosan ja Sompasaaren katujen viimeistelytöt ja Verkkoosaaren pohjoisosan kadut. Verkkoosaaren pohjoisosan urakka valmistui noin vuoden etuajassa.

Kruunuvuorenrantaan oli käytettävissä 17,0 milj. euroa ja ylitysoikeutta 1,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 12,4 milj. euroa. Merkittävimmät rakentamiskohteet olivat Haakoninlahden eteläosan ja Kruunuvuoren katujen rakentaminen, Haakoninlahden pohjoisosan ja Gunillankallion alueiden katujen viimeistelytöt sekä projektialueeseen kuuluvien Laajasalontien bulevardin sekä Herttoniemen Laivalahdenkadun ja Suunnittelijankadun rakentaminen. Merkittävimpiä suunnittelukohteina olivat Koirasaarten alueen kadut ja kanava, Koirasaarentien keskiosa ja itäpää, Gunillantien itäpää sekä Herttoniemen Linnanrakentajantie. Määrärahan alitus johtuu urakoiden uudelleenaikataulutamisesta, muun muassa osa viimeistelytöistä siirtyi keväälle 2022 sekä urakka-alueilta löytyneistä pilaantuneista maista, joiden johdosta osa katu-urakoista on viivästynyt ja jatkourakoiden alkamisaikatauluja on jouduttu viivästyttämään. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin muille projektialueille ja osin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Pasilan katuihin oli käytettävissä 19,0 milj. euroa ja vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,945 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 21,8 milj. euroa. Määrärahalla jatkettiin Radiokadun ja Pasilankadun raitiotielinjan 9 rakentamista. Veturitien, välillä Höyrykatu-Hakamäentie, ja pohjoisten Ratapihakortteleiden urakka aloitettiin. Urakka sisältää myös Veturien ylikulkusillan rakentamisen. Veturitien ja pohjoisten Ratapihakortteleiden urakka on edennyt ennakoitua nopeammin ja

rakentamisen määrä on ollut arvioitua suurempi. Pohjoisessa Postipuistossa siirryttiin 5. urakkavaiheeseen, ja Eteläisen Postipuiston katu- ja kunnallistekniikan suunnittelu jatkettiin. Ylitys katettiin muilta projektialueilta käyttämättä jäävällä määrärahalta.

Kuninkaankolmioon oli käytettävissä 1,8 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 2,3 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet Honkasuolla olivat Honkasuontien katuyhteyden rakentaminen ja ajoyhteyden mahdollistaminen Vantaan puolelle. Kuninkaantammen alueella toteutettiin asuntotuotannon edellyttämiä katuja. Ylitys katettiin muilta projektialueilta käyttämättä jäävällä määrärahalta.

Kruunusiltoihin oli käytettävissä 10,8 milj. euroa ja ylitysoikeutta 2,6 milj. euroa, yhteensä 13,4 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 12,1 milj. euroa. Määrärahalta käynnistettiin kokonaisu- rakka sisältäen Kruunuvuorensillan ja Finkensillan valmistelevat työt työsiltojen rakentamisella ja Korkeasaaren edustan ruoppauksilla. Allianssin toteutussuunnitelma valmistui, ja allianssissa siirryttiin kehitysvaiheesta toteutusvaiheeseen. Käyttämättä jäänyt 1,25 milj. euroa siirrettiin muille projektialueille.

Uusiin projektialueisiin ja muuhun täydennysrakentamiseen ei ollut osoitettu talousarvio- määrärahaa. Määrärahaa käytettiin 0,015 milj. euroa. Ylitys katettiin muilta projektialueilta käyttämättä jäävällä määrärahalta.

Malmilla oli käytettävissä 1,6 milj. euroa, joista käytettiin 0,4 milj. euroa. Alueelle toteutettiin kaksi uutta väli aikaista virkistyskäyttöä palvelevaa jalankulun ja pyöräilyn reittiyhteyttä. Lisäksi jatkettiin ensimmäisten asemakaava-alueiden katujen suunnittelua. Kaupunginvaltuuston asemakaavapäätöksiin

kohdistuneet valitukset ovat viivästyttäneet katujen suunnittelua ja toteutusta. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin muille projektialueille ja osin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

8 03 03 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Yhteishankkeisiin Väyläviraston kanssa oli kaupunginhallituksen käyttöön talousarviossa vuodelle 2021 osoitettu 1,9 milj. euroa. Lisäksi oli käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,6 milj. euroa, yhteensä 2,5 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 0,9 milj. euroa. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin projektialueiden katujen käyttöön ja osin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Merkittävimmät kohteet olivat rakennussuunnitelmien laadinta Kehä I/Myllypuron sekä Hämeenlinnanväylä/Kuninkaantammen eritasoliittymiin. Lisäksi määrärahalta osallistuttiin kaupungin maksuosuudella muihin yhteishankkeisiin ja selvityksiin. Tuusulanväylän melu-este Torpparinmäen kohdalla on viivästynyt valtionrahoituksen puutteen vuoksi.

Puistot ja liikunta-alueet, TA-kohta 804

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin oli käytettävissä 26,2 milj. euroa sekä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa 0,54 milj. euroa. Kruunusillat liittyvien hankkeiden toteutukseen myönnettiin lisäksi ylitysoikeutta 0,7 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 23,6 milj. euroa.

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Puistoihin ja liikunta-alueisiin oli talousarviossa osoitettu 19,1 milj. euroa sekä 0,74 milj. euroa ylitysoikeutta ja 1,3 milj. euroa siirtomäärärahaa, yhteensä 21,14 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 19,2 milj. euroa.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset

Uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjaukseen oli käytettävissä 10,1 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 11,2 milj. euroa. Ylitys katettiin Projektialueiden puistoista käyttämättä jääneellä määrärahalla.

Puistojen uudisrakentamisen määrärahalla jatkettiin kuntoporrasohjelman 2020–2030 mukaisten kohteiden toteuttamista. Toteutuneita kuntoportaita olivat Lauttasaaren urheilupuiston, Savelanpuiston, Alakivenpuiston ja Mäntymäen kuntoportaat. Kirsikkapuiston uudistaminen valmistui. Peruskorjattavista puistoista Piperin puiston, Itsenäisyydenpuiston, Maatullinpuiston, leikkipuisto Traktorin sekä Brahenpuiston peruskorjaus jatkuivat. Lisäksi toteutettiin luonnonsuojelualuiden hankkeita, jotka parantavat virkistymismahdollisuuksia muun muassa Viikki-Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueella.

Merellisen Helsingin strategiaa edistäviä puistohankkeita olivat Vasikkasaaren suunnittelun edistäminen, Idän rantareitin opastuksen toteutus sekä Länsiulapanniemen rantareitin toteutus.

Malminkartano-Kannelmäki alueella määrärahalla valmistuivat Malminkartanon

kuntoportaat. Lisäksi Leikkipuisto Trumpetin peruskorjauksen suunnittelu käynnistyi. Malmin kaupunkiuudistusalueella leikkipuisto Traktorin peruskorjaus valmistui ja leikkipuisto Filpuksen suunnittelu jatkui. Mellunmäen kaupunkiuudistusalueella jatkuivat leikkipuisto Mellunmäen ja läheisen virkistysalueen kuntoilupisteen sekä Kivikon frisbeegolfradan suunnittelu.

Määrärahaamissa pysymiseksi leikkipuisto Iso-Antin peruskorjaus siirrettiin alkavaksi vuonna 2022.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilalueet

Liikuntapaikkoihin ja ulkoilalueisiin oli käytettävissä 9,0 milj. euroa. Lisäksi toimialalla oli käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa yhteensä 40 000 euroa sekä 0,7 milj. euroa ylitysoikeutta Hakaniemensillan vieressä sijaitsevien venepaikkojen siirtoon. Määrärahaa käytettiin 8,1 milj. euroa. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Liikuntapaikkojen ja ulkoilalueiden osalta määrärahan käyttö kohdistui pääosin rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilalueiden välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämisiin peruskorjauksiin. Töölön lämmitetty tekonurmikenttä (Pallokenttä 1) -urakka valmistui. Kallion kentän tekojään jäädytysputkiston korjaus sekä Uimastadionin vaihteittaiset peruskorjaukset jatkuivat. Roihuvuoren liikuntapuiston pesäpaloareena valmistui ennen kauden alkua. Johanneksenpuiston kentän peruskorjaus käynnistyi kentän reuna-alueiden kunnostamisella. Uimarannoista Hietarannan uimarantaa sekä Pirkkolan plottia peruskorjattiin. Kruunusiltojen liittyvänä hankkeena

toteutettava Hakaniemen venepaikkojen muutostyöt käynnistyivät.

Merellisen Helsingin strategiaa tukevia hankkeita olivat Biennaalin opasteiden ja paviljonkirakennuksen käyttöönotto kesäkuussa, Sirpalesaaren aallonmurtajan peruskorjaus sekä laiturien uusimiset.

Määrärahaa jäi käyttämättä ennakoimattomista urakkaviiveistä johtuen, merkittävimpiä Kallion kentän pintarakenteiden toteutus, joka siirtyi vuodelle 2022 sekä Hakaniemen venepaikkojen muutostöiden viivästyminen. Lisäksi kenttien ulkovalaistuksen uusimiseen varattua määrärahaa ei käytetty täysimääräisesti.

8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin oli käytettävissä 7,1 milj. euroa. Lisäksi vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa ylitysoikeutena 0,538 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 4,4 milj. euroa. Käyttämättä jääneestä määrarahasta siirrettiin 1,3 milj. euroa uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen käyttöön, 0,35 milj. euroa projektialueiden esirakentamiseen ja loput ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Kamppi-Töölönlahden-alueen puistoihin ei ollut osoitettu talousarviomäärärahaa. Käyttö oli 0,0002 milj. euroa, pitäen sisällään sisäisiä tuntikirjauksia. Ylitys katettiin projektialueiden puistojen ja liikunta-alueiden muiden alakohtien käyttämättä jäävistä määrärahoista.

Länsisataman puistoihin ja liikunta-alueisiin oli käytettävissä 2,5 milj. euroa ja 0,453 milj. euroa ylitysoikeutta. Määrärahaa käytettiin 1,37 milj. euroa. Merkittävimmät rakenta-

miskohteet olivat Saukonpaadenpuisto, Tanssintalon puisto ja Jätkäsaaren liikuntapuisto. Määrärahan alitus aiheutui siitä, että talousarviokaudelle suunnitelluista hankkeista Jätkäsaaren liikuntapuiston rakentaminen sekä Hyväntoivonpuiston kaksi osuutta yhdistävän sillan toteutus siirtyivät tuleville vuosille. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen käyttöön ja osin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Kalasadaman puistoihin oli talousarviossa varattu 1,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 0,7 milj. euroa. Merkittävin kohde oli Loviseholminpuisto. Määrärahan alitus aiheutui materiaalitöiden viivästyisestä. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Kruunuvuorenrannan puistoihin ja liikunta-alueisiin oli talousarviossa varattu 1,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 0,2 milj. euroa. Suunnittelukohteina olivat Stansvikin kartanopuisto, Kruunuvuorenrannan liikuntapuisto ja Laajasalon rantareitti. Lisäksi Haakoninlahdenpuiston eteläosa oli mukana Kruunuvuorenrannan palvelukorttelin suunnittelukilpailussa. Stansvikin kartanopuiston pääreittien parantamisurakka ei käynnistynyt valituksesta johtuen. Lisäksi Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston pintarakennusurakka siirtyi vuodelle 2022 pilaantuneiden maiden aiheuttaman viiveen johdosta. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen käyttöön ja osin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Pasilan puistoihin oli käytettävissä 1,0 milj. euroa ja vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,085 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 1,04 milj. euroa.

Määräraha käytettiin Konepajanpuiston rakentamiseen.

Kuninkaankolmion puistoihin oli käytettävissä 1,0 miljoonaa euroa. Määräraha käytettiin lähes täysimääräisesti. Merkittävin kohde oli Taidemaalarinpuiston eteläosan rakentaminen.

Malmin puistoihin oli käytettävissä 0,6 milj. euroa, josta käytettiin 0,1 milj. euroa. Määräraha käytettiin Nallenrinteenpuiston puistosuunnitteluun, maakaasun runkoputken maisemointisuunnitteluun ja kierrätyskasvualustaselvityksiin. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin osin uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen sekä muiden projektialueiden puistojen käyttöön ja osin ylitysoikeudeksi vuodelle 2022.

Irtaimen omaisuuden perushankinta, TA-kohta 805

Talousarviossa oli käytettävissä vuoden 2021 irtaimen omaisuuden määrärahaa yhteensä 7,415 milj. euroa.

Tietotekniikkahankkeiden määrärahoista 5,9 milj. euroa jäi käyttämättä 2,4 milj. euroa johtuen projektien vetämiseen vaadittavien resurssien puutteesta, kilpailutuksien kestosta ja lainsäädäntöön liittyneiden kasvaneiden vaateiden vuoksi.

Merkittäviä projektien käynnistymiseen liittyviä viiveitä on aiheutunut niin kilpailutuksien kestoon kuin lainsäädäntöön liittyvistä uusista vaikutustenarvioinnin ja saavutettavuuden prosesseista, jotka on toteutettava ennen hankinnan käynnistämistä. Toimialalla on myös riippuvuuksia kaupunkiyhteisistä projekteista, jotka eivät ole käynnistyneet odotetusti.

Muun irtaimen osalta käytössä oli 1,515 milj. euroa. Käyttämättä jäi 0,66 milj. euroa. Koronan vuoksi KYMP-talon teknisissä hankinnoissa tapahtui viiveitä komponenttipulan vuoksi sekä muun muassa viherseinien osalta kasveista on maailmanlaajuisista pulaa, joten näiltä osin toimitukset siirtyivät.

Arvopaperit, TA-kohta 806

8 06 01 Hitas-osakkeiden hankkiminen kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Hitas-osakkeiden hankkimiseen oli talousarviossa osoitettu kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön 1,0 milj. euroa. Lisäksi ylitysoikeutena myönnettiin 0,5 milj. euroa. Vuonna 2021 ostettiin yhdeksän Hitas-asuntoa. Määrärahaa käytettiin noin 1,1 milj. euroa.

Muu pääomatalous TA-kohta 807

8 07 51 Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot

Talousarviossa esitettiin myytävän rakennuksia ja osakehuoneistoja noin 10 milj. eurolla, josta taseeseen arvioitiin kirjautuvan 3 milj. euroa. Rakennusten ja osakkeiden myynnistä toteutui noin 19,4 milj. euroa, josta taseeseen kirjattava arvo oli 18,2 milj. euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjattiin talousarviokohtaan Kaupunkirakenne.

8 07 53 Väestösuojakorvaukset

Talousarviossa väestösuojakorvauksiin arvioitiin kirjattavan taseeseen 0,1 milj. euroa. Väestösuojakorvauksia ei peritty vuonna 2021.

8 07 01 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet

Vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena 1,182 milj. euroa, josta käytettiin 1,022 milj. euroa. Määrärahalla jatkettiin Lähiörahaston keskeneräisiä hankkeita.

7 Liitteet

Liite 2 Määrä- ja taloustavoitteet
talousarviokohdittain

Liite 3 Muut toiminnalliset tavoitteet
talousarviokohdittain

Liite 4 Talousarviokohdan
kaupunkirakenne 31001
käyttötalouden toteutuma
palvelukokonaisuuksittain
ja palveluittain, tulosityksiköt
2800000 ja 2002800 sekä
HSL- ja HSY-maksusuudet, Tuki
HKL:lle ja avustukset.

Liite 5 Yhteenveto investointien
toteumasta talousarviokohdittain

Liite 6 Selonteko riskienhallinnasta

© Helsingin kaupunki 2022

Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:5

A stylized map of Finland is shown in the background, with the city of Helsinki highlighted in a darker blue. The rest of the map is a lighter teal color. The word "Helsinki" is written in white inside a white-outlined speech bubble that points to the highlighted city.

Helsinki